

KANTAR PUBLIC

Trakasseringsbarometeret 2023

En nasjonal undersøkelse om
seksuell trakassering i arbeidslivet

Dina Heider Hov
Mathilde Horvei
Tuva Bjerkebakke
28. april 2023

Innhold

1	Om undersøkelsen	4
2	Oppsummering	10
3	Holdninger til hva som regnes som seksuell trakassering i en arbeidssituasjon	14
4	Utsatthet for uønsket atferd i en arbeidssituasjon	20
5	Seksuell trakassering	26
6	Uønsket seksuell oppmerksomhet og seksuell trakassering sett under ett	34
7	Oppfølgingsspørsmål til de som har opplevd seksuell trakassering og/ eller uønsket seksuell oppmerksomhet siste 12 måneder	40
8	Varsling og håndtering	47
9	Generelt om kultur og holdninger på arbeidsplassen	53
10	Spørsmål til ledere om håndtering av seksuell trakassering	62
11	Trakassering	67
12	Utøvelse av seksuell trakassering og uønsket seksuell oppmerksomhet	76

Innhold

13	Vedlegg Utvalg	87
----	-------------------	----

1 Om undersøkelsen

Formålet med undersøkelsen

Trakasseringsbarometeret ble initiert med det formål å igangsette en systematisk og omfattende kartlegging av seksuell trakassering i norsk arbeidsliv. Undersøkelsen omfatter seksuell trakassering og trakassering i en arbeidssituasjon, det vil si situasjoner som foregår på eller utenfor arbeidsplassen i forbindelse med jobben, i eller etter arbeidstid.

Undersøkelsen er tematisk rendyrket og tar for seg mange ulike aspekter rundt seksuell trakassering, som gir en mer nyansert og dyptgående innsikt enn det som er samlet inn i tidligere undersøkelser.

Samarbeidspartnere

Parat, Tekna, LO, Handel og Kontor i Norge, Fagforbundet, Fellesorganisasjonen, Likestillings- og diskrimineringsombudet og Kantar Public har gått sammen for å sette seksuell trakassering på agendaen.

Anja Sletteland jobber på OsloMet og har spesialkompetanse på kommunikasjon i konflikter. Hun har skrevet flere vitenskapelige publikasjoner som omhandler #metoo og seksuell trakassering.

Hannah Helseth jobber ved Nasjonalt Kunnskapscenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) og har spesialisert seg på seksuell vold i nære relasjoner og krenkelser mot barn og unge. Sletteland og Helseth har sammen skrevet boken «Sig fra! Håndbok om seksuelle krenkelser» og «Det jeg skulle sagt» – håndbok mot seksuell trakassering. Begge har bistått med faglig støtte i prosjektet.

Metode og rapportering

Metode:

- Representativ surveyundersøkelse for den norske arbeidsstyrken
- Målgruppe: Personer i arbeid (18+)
- Metode: Web-undersøkelse
- Utvalg: GallupPanelet
- Utvalgstreking: Tilfeldig trukket blant panelister som er i arbeid, stratifisert på kjønn, alder og utdanning.
- Invitasjoner sendes til panelistene via e-post. I invitasjonen informeres det om at undersøkelsen dreier seg om «arbeidsmiljø og upassende oppførsel». Her informeres det også om hvordan respondentens personvern ivaretas.
- Feltperiode: 20.02.23 – 09.03.23.

Responstrate:

- Antall utsendinger: 6391
- Antall intervju: 2018
- Responstrate: 31,6 prosent

Vekting:

- Utvalgsskjevheter tas høyde for ved hjelp av vekting.
- Det er benyttet en iterativ vekt, som tar høyde for alder, kjønn og utdanning blant sysselsatte.
- Basen er uvektet.

Rapportering:

- Alle resultater presentert i rapporten er basert på vektete data.
- Basen presenteres i parentes.
- Savnede observasjoner (missing/NA) er utelatt fra prosenteringen.
- Dersom ikke annet er oppgitt, presenteres alle resultater i prosent.
- I noen figurer er svaralternativer slått sammen. Dette er presisert.
- I noen figurer presenteres kun ett svaralternativ. F.eks. andelen som har svart «ja». Dette er presisert.
- Hovedsakelig er kun signifikante funn tekstkomentert. Der begrepet «tendenser» benyttes, er ikke forskjellene mellom gruppene signifikante, men likevel av interesse.
- Nedbrytninger med lave baser er merket.
- Resultater fra Sverige* er rapportert der spørsmålsformuleringene er av interesse og spørsmålene er like.

Feilmarginer og signifikansnivå

Alle utvalgsundersøkelser er beheftet med usikkerhet. Dette skyldes at det ikke er mulig å intervju hele populasjonen. Denne usikkerheten, eller feilmarginen, kan beregnes statistisk. Et sentralt mål i denne sammenhengen er standardavviket. Standardavviket beregnes ut fra hvor mye hver enkelt enhet avviker fra gjennomsnittet for alle enhetene i undersøkelsen når det gjelder den egenskapen vi ønsker å måle. Med utgangspunkt i standardavviket kan vi beregne feilmarginen for det aktuelle resultatet. Fastsettelsen av feilmarginen vil også avhenge av hvor stor usikkerhet vi er villige til å akseptere. Det vanlige er å angi feilmarginer basert på 95 prosent sannsynlighet. Dette betyr at hvis vi hadde 100 forskjellige uavhengige utvalg, ville resultatet ligge innenfor de feilmarginene vi oppgir i minst 95 av de 100 undersøkelsene. Det vil igjen si at det bare er 5 prosent sannsynlighet for at den faktiske fordelingen i befolkningen ikke ligger innenfor de oppgitte feilmarginene. Feilmarginene i prosenttabeller uttrykkes i prosentpoeng. Hvis vi for eksempel har funnet at 20 prosent i et utvalg på 2000 personer har vært utsatt for seksuell trakassering, gir dette en feilmargin på +/- 1,8 prosentpoeng.

Tabellen på høyre side viser feilmarginer for et intervall av prosentresultater som med 95 % sannsynlighet inneholder det sanne resultat.

I rapporten er kun forskjeller som er statistisk signifikante tekstkomentert. Vi tar utgangspunkt i et 5 prosent signifikansnivå.

Der det ikke er tekstkomentert hvorvidt forskjellene er signifikante, er det hensiktsmessig å ta utgangspunkt i denne tabellen for å se hvor store feilmarginene på resultatene er.

STØRRELSEN PÅ FEILMARGINEN I PROSENTPOENG						
Antall intervju	5(95) prosent	10(90) prosent	20(80) prosent	30(70) prosent	40(60) prosent	50(50) prosent
30	+/-7,8	+/- 10,7	+/- 14,3	+/- 16,4	+/- 17,5	+/- 17,9
50	+/- 6	+/- 8,3	+/- 11,0	+/- 12,7	+/- 13,6	+/- 13,9
100	+/- 4,3	+/- 5,9	+/- 7,9	+/- 9,0	+/- 9,6	+/- 9,8
200	+/- 3,0	+/- 4,2	+/- 5,5	+/- 6,4	+/- 6,8	+/- 6,9
300	+/- 2,5	+/- 3,5	+/- 4,6	+/- 5,3	+/- 5,7	+/- 5,8
400	+/- 2,2	+/- 3,0	+/- 3,9	+/- 4,5	+/- 4,8	+/- 4,9
500	+/- 1,9	+/- 2,6	+/- 3,5	+/- 4,0	+/- 4,3	+/- 4,4
600	+/- 1,7	+/- 2,4	+/- 3,2	+/- 3,7	+/- 3,9	+/- 4,0
700	+/- 1,6	+/- 2,3	+/- 3,0	+/-3,5	+/- 3,7	+/- 3,8
800	+/- 1,5	+/- 2,1	+/- 2,8	+/- 3,2	+/- 3,5	+/- 3,5
1000	+/- 1,4	+/- 1,9	+/- 2,5	+/- 2,8	+/- 3,0	+/- 3,1
1500	+/- 1,1	+/- 1,5	+/- 2,0	+/- 2,3	+/- 2,4	+/- 2,5
2000	+/- 1,0	+/- 1,3	+/- 1,8	+/- 2,0	+/- 2,1	+/- 2,2

Operasjonalisering av seksuell trakassering

For å avdekke seksuell trakassering benyttes to tilnærminger

1. Forekomsten av uønsket seksuell oppmerksomhet

- Respondenten tar stilling til hvorvidt, og hvor ofte, han/hun har opplevd ulike *hendelser* i en arbeidssituasjon. Noen av disse hendelsene kan defineres som seksuell trakassering, men dette fremkommer ikke eksplisitt i spørsmålsformuleringen.
- Arbeidssituasjon defineres i spørsmålet slik: «På eller utenfor arbeidsplassen i forbindelse med jobben (f. eks. sosiale settinger, konferanser, møter) med kollegaer, leder eller tredjeperson (kunde, pasient, bruker, elev, student, osv.).»

Dette spørsmålet kommer før spørsmålene om seksuell trakassering, og formuleringen er bevisst brukt for å unngå å «prime» respondentene. Formålet er å undersøke omfanget av *ulike typer* hendelser, uten å predefinere seksuell trakassering.

2. Forekomsten av seksuell trakassering

- Respondenten blir spurt om de har opplevd seksuell trakassering i arbeidssammenheng, noen gang og de siste 12 månedene.
- Før disse spørsmålene, defineres seksuell trakassering eksplisitt for respondenten:
  - «Seksuell trakassering er uønsket seksuell oppmerksomhet som virker eller har til formål å virke krenkende, skremmende, fiendtlig, nedverdiggende eller ydmykende.». Definisjonen er hentet fra Likestillings- og diskrimineringsloven*.

Denne metoden benyttes i tråd med tidligere forskning på temaet (se f.eks. Nielsen et al., 2010*).

2

Oppsummering

Hovedfunn: forekomsten av seksuell trakassering og trakassering

4 prosent har blitt seksuelt trakassert i en arbeidssituasjon de siste 12 måneder.

- 22 prosent har vært utsatt for seksuell trakassering i en arbeidssituasjon noen gang.
- Kvinner og unge er i større grad utsatt for seksuell trakassering.

21 prosent har opplevd minst én form for uønsket seksuell oppmerksomhet siste 12 månedene i en arbeidssituasjon.

- Kvinner er i større grad enn menn utsatt for «mindre grove» former for uønsket seksuell oppmerksomhet, som upassende stirring, kommentarer eller beføling.
- Det er ingen kjønnsforskjeller når det gjelder «grove» former for uønsket seksuell oppmerksomhet, som blotting, uønskede seksuelle invitasjoner eller seksuelle overgrep.
- De under 30 år er i større grad utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet og andre former for upassende atferd, enn eldre.
- Minoriteter er i større grad utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet enn befolkningen generelt.

Terskelen for hva som ansees som seksuell trakassering er høyere for menn enn kvinner.

- Blant menn som oppgir å ha blitt utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet svarer 67 prosent at de *ikke* har vært utsatt for seksuell trakassering. Blant kvinner er andelen 33 prosent.

29 prosent har opplevd å bli trakassert i en arbeidssituasjon (på bakgrunn av kjønn, alder, etnisitet, funksjonsevne, kjønnsidentitet/ -uttrykk, seksuelle orientering, religion eller livssyn, språk, graviditet, politisk syn eller fagforeningsmedlemskap).

10 prosent oppgir å ha blitt trakassert siste 12 måneder.

- Det vanligste trakasseringgrunnet er kjønn og alder.
- Kvinner og unge er mest utsatt for trakassering.

1 prosent oppgir å ha tråkket over noens seksuelle grenser i en arbeidssituasjon de siste fem årene.

- Unge under 30 år oppgir i større grad å ha utsatt andre for upassende atferd eller uønsket seksuell oppmerksomhet.

Hovedfunn: holdninger og oppfølging

Å ta noen på rumpa, kysse noen eller si til noen at vedkommende er sexy – uten å vite om vedkommende ønsker det, regnes av et stort flertall som seksuell trakassering (74 – 93 prosent).

- Det er delte holdninger til hvorvidt det å slenge vitser med seksuelt innhold eller gjentakende kommentarer om noens klær/antrekk defineres som seksuell trakassering.

Svært få opplever seksuell trakassering som et problem på sin arbeidsplass (2 prosent).

- 13 prosent mener imidlertid at det finnes en ukultur på sin arbeidsplass.
- 9 prosent oppgir at de har sett eller hørt en kollega bli utsatt for seksuell trakassering i en arbeidssituasjon siste 12 måneder.

Unge er mer sensitive på sine omgivelser.

En større andel blant de under 30 år:

- har sett eller hørt at kolleger har blitt seksuelt trakassert.
- har observert at kolleger har blitt utsatt for trakassering.
- mener det eksisterer en ukultur på sin arbeidsplass.

Seksuell trakassering skjer i hovedsak på arbeidsplassen i ordinær arbeidstid (57 prosent).

- Halvparten av de som har opplevd seksuell trakassering, ble utsatt av en kollega (50 prosent).
- Et flertall melder ikke ifra om hendelsen (57 prosent), hovedsakelig fordi de ikke syntes saken var alvorlig nok (72 prosent).
- 2 av 5 av de som varslet arbeidsgiver eller verneombud/tillitsvalgt er ikke fornøyd med hvordan varselet ble fulgt.

Halvparten av ledere mener det er enkelt å håndtere spørsmål om seksuell trakassering (57 prosent), og andelen er større blant mannlige ledere.

- Blant ledere oppgir 37 prosent at seksuell trakassering ikke er en del av det systematiske HMS-arbeidet.

Hovedfunn – sammenligning med Sverige

Resultatene fra Sverige (2022) har en del likheter med resultatene i Norge, men det er større andeler i Sverige som definerer ulike hendelser som seksuell trakassering, og flere har vært utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet.

Prosentandeler i Sverige presenteres med svar fra begge kjønn (henholdsvis menn/kvinner).

Holdninger til **hva som betraktes som seksuell trakassering varierer mellom landene.**

- I Sverige definerer en større andel at uønsket klemming er seksuell trakassering (31/33 mot 15 prosent i Norge).
- En større andel i Sverige oppgir også at det å si at noen er pen er seksuell trakassering (25/25 mot 20 prosent i Norge).
- Å slenge vitser med seksuelt innhold betraktes 59/72 prosent i Sverige som seksuell trakassering, mot 53 prosent i Norge.

En større prosentandel i Sverige oppgir å ha opplevd uønsket atferd og uønsket seksuell oppmerksomhet siste 12 måneder.

Påstandene presentert er imidlertid noe varierende mellom landene.

- I Sverige oppgir en større andel å ha bli krenket eller plaget (31/39 mot 16 prosent i Norge).
- En mindre andel i Sverige enn Norge har blitt truet, men flere i Sverige har opplevd å holde tilbake meninger.
- I Sverige har flere opplevd seksuelt upassende stirring (15/24 mot 9 prosent i Norge).

Andelen som oppgir å ha blitt **utsatt for seksuell trakassering noen gang, er tilnærmet lik i Norge og Sverige** (22 mot 21 prosent), **men en lavere andel i Sverige oppgir å ha vært utsatt siste 12 måneder** (2 mot 4 prosent i Norge).

- I Sverige oppgir flere kvinner at det var en mann som utsatte dem for seksuell trakassering (91 mot 77 prosent i Norge).
- Færre i Sverige svarte at de ikke syntes hendelsen var alvorlig nok til å melde inn hendelsen til leder eller HR-ansatt (60 mot 72 prosent).

3

Holdninger til hva som regnes som seksuell trakassering i en arbeidssituasjon

Oppsummering: holdninger til hva som defineres som seksuell trakassering

De fleste mener at å **ta noen på rumpa, kysse noen eller si til noen at de er sexy - uten å vite om vedkommende ønsker det**, er seksuell trakassering (74-93 prosent).

- Det er derimot større uenighet knyttet til hvorvidt det å komme med gjentakende kommentarer om noens klær/antrekk, og å slenge vitser med seksuelt innhold, er seksuell trakassering. Om lag halvparten definerer dette som seksuell trakassering.
- Det er en betydelig andel som svarer «vet ikke» på spørsmålene om hvorvidt klemming, å si at noen er pen, og å si at noen er sexy – alt uten å vite om vedkommende ønsker det, er seksuell trakassering. «Vet ikke»-andelen varierer mellom 11 og 20 prosent.
- Holdningene til hva som defineres som seksuell trakassering varierer i svært liten grad mellom kjønnene og aldersgruppene.

Spørsmålsformulering

Vil du si at følgende handlinger er seksuell trakassering i en arbeidssituasjon?

Forklaring: På eller utenfor arbeidsplassen i forbindelse med jobben (f. eks. sosiale settinger, konferanser, møter) med kollegaer, leder eller tredjeperson (kunde, pasient, bruker, elev, student, osv.).

- Gi noen en klem uten å vite om vedkommende ønsker det
- Ta noen på skulderen uten å vite om vedkommende ønsker det
- Ta noen på rumpa uten å vite om vedkommende ønsker det
- Kysse noen uten å vite om vedkommende ønsker det
- Si til noen at han/hun er pen uten å vite om vedkommende ønsker det
- Si til noen at han/hun er sexy uten å vite om vedkommende ønsker det
- Slenge vitser med seksuelt innhold uten å vite om det er greit
- Gjentakende kommentarer om noens klær/antrekk uten å vite om det er greit

Svaralternativer

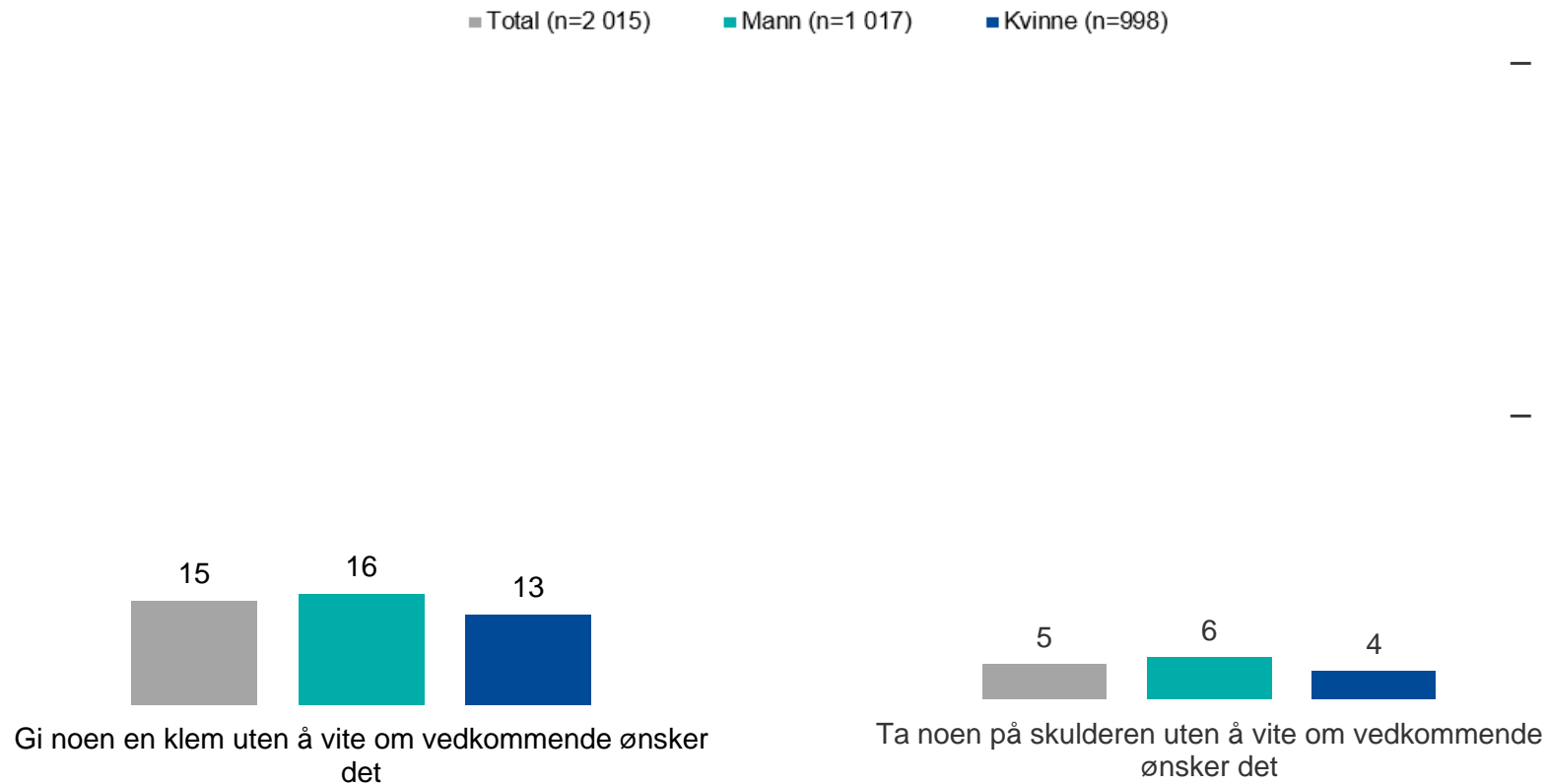
- Ja
- Nei
- Vet ikke

Respondenten har ikke fått presentert definisjonen av seksuell trakassering når dette spørsmålet stilles.

15 prosent mener at en uvelkommen klem er seksuell trakassering

Vil du si at følgende handlinger er seksuell trakassering i en arbeidssituasjon?

Andelen som har svart «ja».

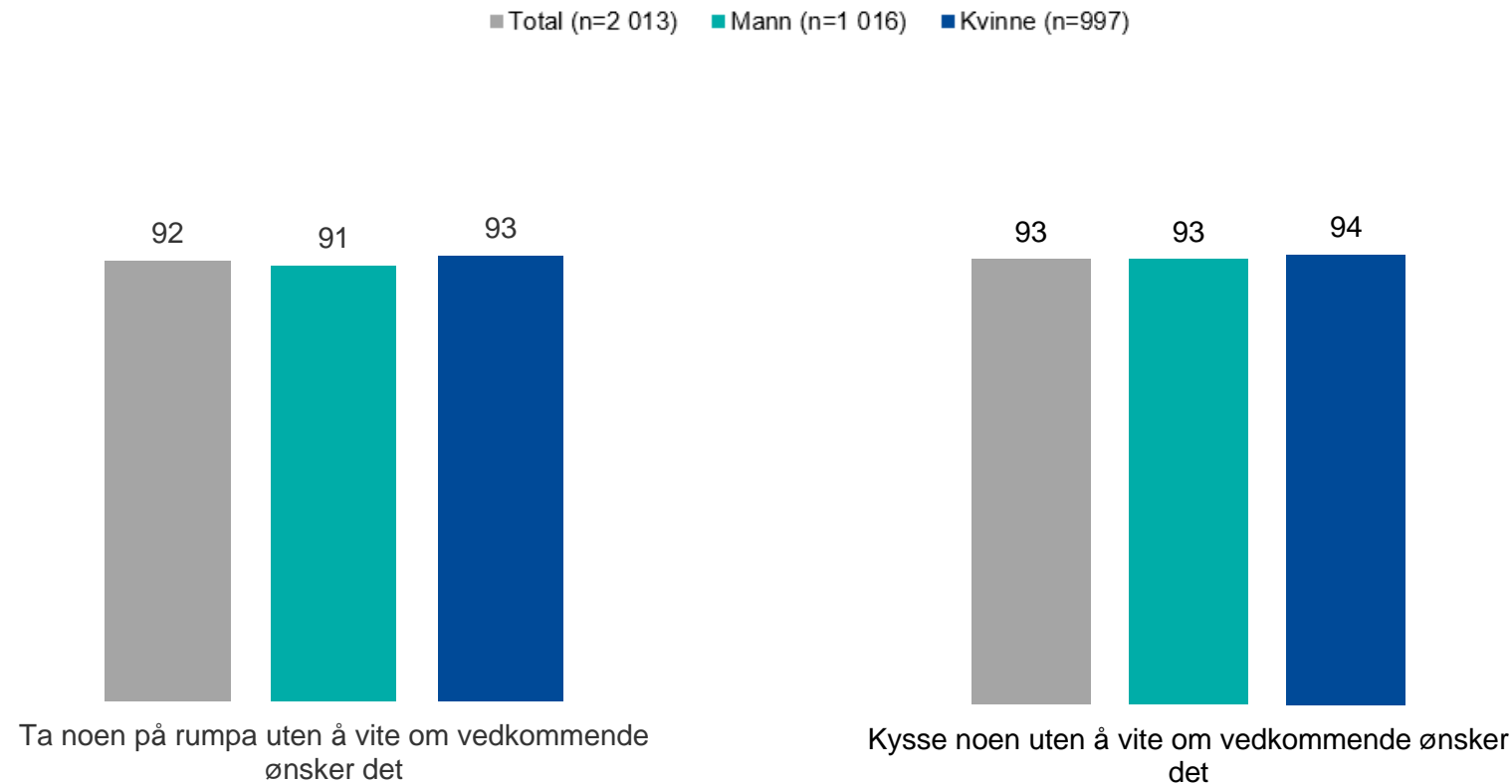
- **15 prosent** mener at å gi noen en klem er seksuell trakassering. 15 prosent svarer «vet ikke».
  - I Sverige er det flere som mener at klemming er seksuell trakassering med henholdsvis 31 prosent blant menn og 33 prosent blant kvinner.
- **5 prosent** mener at det å ta noen på skulderen defineres som seksuell trakassering.

9 av 10 mener at å ta noen på rumpa eller å kysse noen, uten å vite om vedkommende ønsker det, er seksuell trakassering

Vil du si at følgende handlinger er seksuell trakassering i en arbeidssituasjon?

Andelen som har svart «ja».

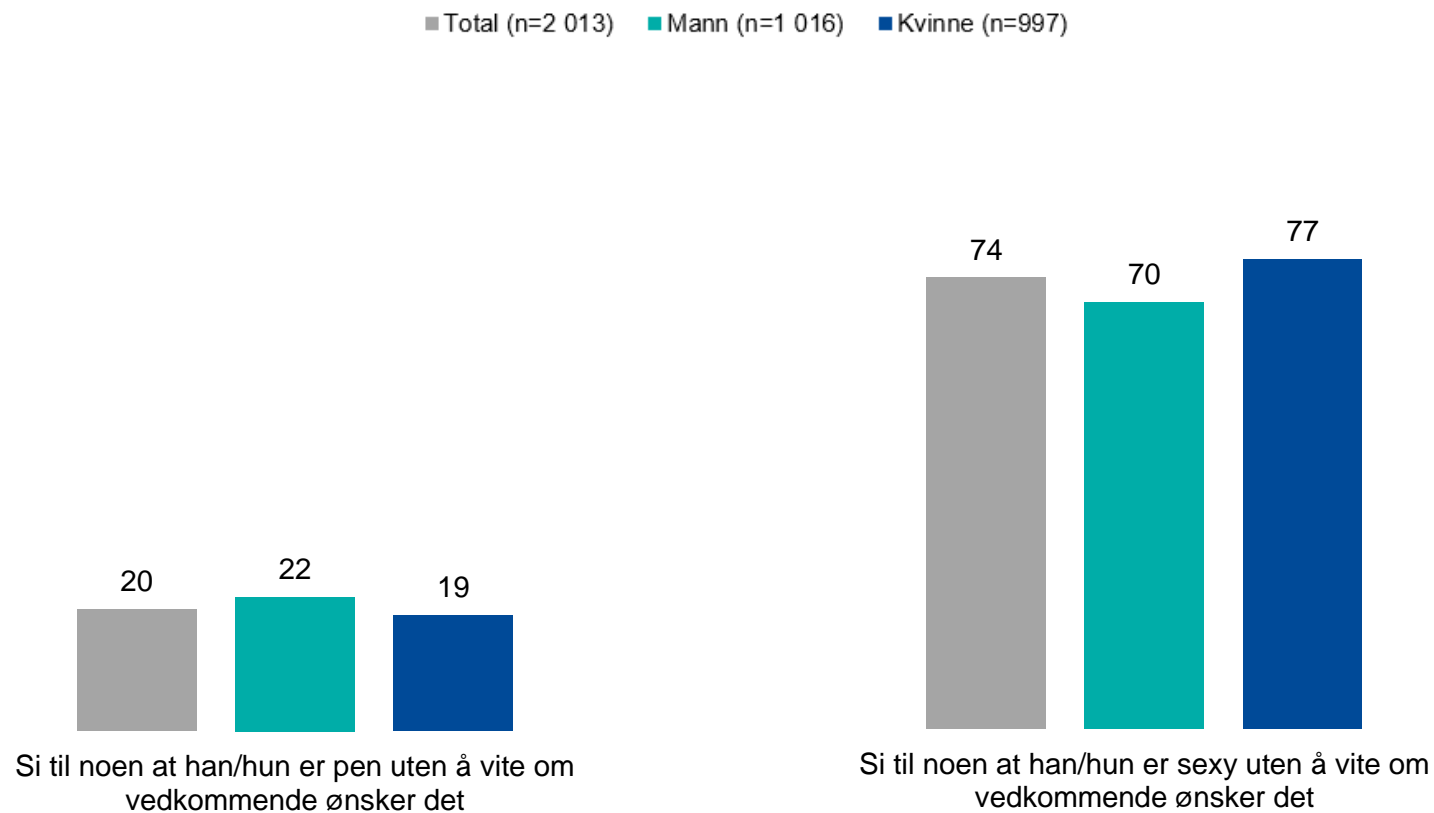

- **92 prosent** mener at å ta noen på rumpa er seksuell trakassering.
- **93 prosent** mener at å kysse noen er seksuell trakassering.

3 av 4 mener at å si til noen at de er sexy uten å vite om vedkommende ønsker det, er seksuell trakassering

Vil du si at følgende handlinger er seksuell trakassering i en arbeidssituasjon?

Andelen som har svart «ja».

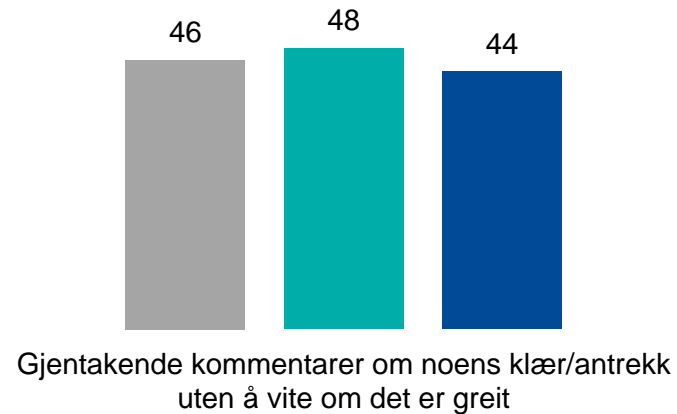
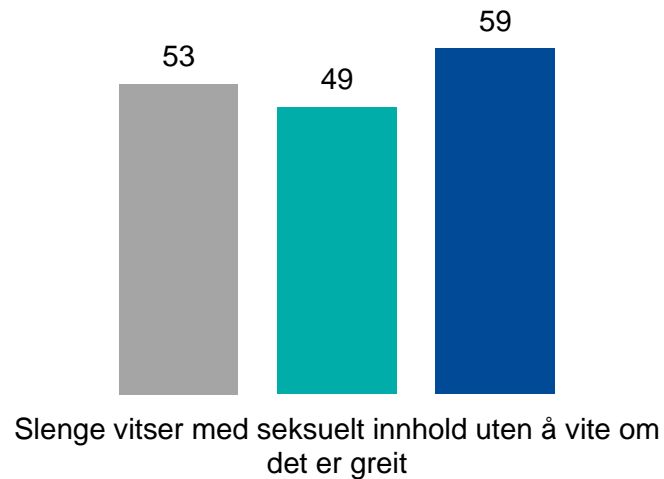
- **20 prosent** mener at å si til noen at han/hun er pen er seksuell trakassering.
- **74 prosent** mener at å si at noen er sexy er seksuell trakassering. 11 prosent svarer vet ikke.

Over halvparten mener at å slenge vitser med seksuelt innhold uten å vite om det er greit, er seksuell trakassering

Vil du si at følgende handlinger er seksuell trakassering i en arbeidssituasjon?

Andelen som har svart «ja».

■ Total (n=2 013) ■ Mann (n=1 016) ■ Kvinne (n=997)

- **53 prosent** mener at å slenge vitser med seksuelt innhold er seksuell trakassering. 11 prosent svarer «vet ikke».
- **46 prosent** mener at gjentakende kommentarer er seksuell trakassering. 21 prosent svarer «vet ikke».

4

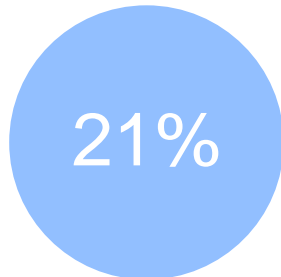
Utsatthet for uønsket
atferd i en
arbeidssituasjon

Oppsummering: utsatthet for uønsket atferd og seksuell oppmerksomhet siste 12 måneder

1 av 5 (21 prosent) oppgir å ha bli utsatt for minst én form for uønsket seksuell oppmerksomhet siste 12 måneder.

- De **ynge er mer utsatt** for alle typer uønsket atferd (også ikke-seksuell).

Andelen som har blitt utsatt for minst én form for uønsket seksuell oppmerksomhet

1 av 4 har opplevd å holde tilbake meninger i frykt for represalier, og 1 av 3 har opplevd at deres meninger har blitt ignorert på en urimelig måte.

- Det er imidlertid kun 3 prosent som oppgir at disse hendelsene skjer ofte.
- Kvinner opplever i større grad å bli ignorert, utestengt og å ha holdt tilbake meninger.

Flere kvinner enn menn blir utsatt for «mindre grove» former for uønsket seksuell oppmerksomhet.

- Disse hendelsene har hovedsakelig skjedd én gang.

Det er ingen forskjeller mellom kjønnene når det gjelder de «grove» formene for uønsket seksuell oppmerksomhet.

- Disse hendelsene har hovedsakelig skjedd én gang.

Spørsmålsformulering

Har du i løpet av de siste 12 månedene, i eller i tilknytning til din arbeidssituasjon, opplevd noe av det følgende, og i så fall hvor ofte ...?

Forklaring: På eller utenfor arbeidsplassen i forbindelse med jobben (f. eks. sosiale settinger, konferanser, møter) med kollegaer, leder eller tredjeperson (kunde, pasient, bruker, elev, student, osv.).

Svaralternativer

1. Ofte
2. Av og til
3. En gang
4. Aldri
5. Ønsker ikke å svare
6. Vet ikke

Påstand 6 til 11 blir referert til som «mindre grov» uønsket seksuell oppmerksomhet og påstand 12 til 17 bli referert til som «grov» uønsket seksuell oppmerksomhet.

Påstander

1. At dine meninger og vurderinger har blitt ignorert på en urimelig måte
2. Å bli utestengt fra sentrale arbeidsoppgaver eller sosiale settinger
3. Å bli krenket eller plaget (f.eks. plagsom erting, latterliggjøring, urimelig utskjelling eller negative kommentarer på bakgrunn av din kompetanse, personlighet eller livsstil)
4. Å bli truet (f.eks. trusler om reaksjoner, hevn, straff eller liknende)
5. Holdt tilbake meninger av frykt for å risikere stillingen/posisjonen på jobben
6. Seksuelt upassende stirring eller blikk
7. Uønskede kommentarer om ditt utseende
8. Uønsket beføling av rumpe, lår eller bryst
9. Uønsket beføling av underliv
10. Fått flere forslag om å møtes, på en måte som ikke er kun vennskapelig, til tross for at du allerede har sagt nei gjentatte ganger
11. Uønsket seksuell oppmerksomhet (ladede kommentarer eller hentydninger) gjennom sosiale medier/ e-poster/ sms-er
12. Noen har vist intime deler av kroppen sin til deg
13. Uønskede seksuelle invitasjoner som skal føre til at du får fordeler på jobben
14. Noen har vist bilder med uønsket, seksuelt innhold
15. Noen har forsøkt å tiltvinge seg en seksuell handling med deg
16. Noen har forsøkt å tiltvinge seg en seksuell handling med deg når du har sovet eller vært påvirket av alkohol/ andre rusmidler
17. Noen har tiltvunget seg en seksuell handling med deg

Uønsket atferd

«Mindre grov» uønsket seksuell oppmerksomhet

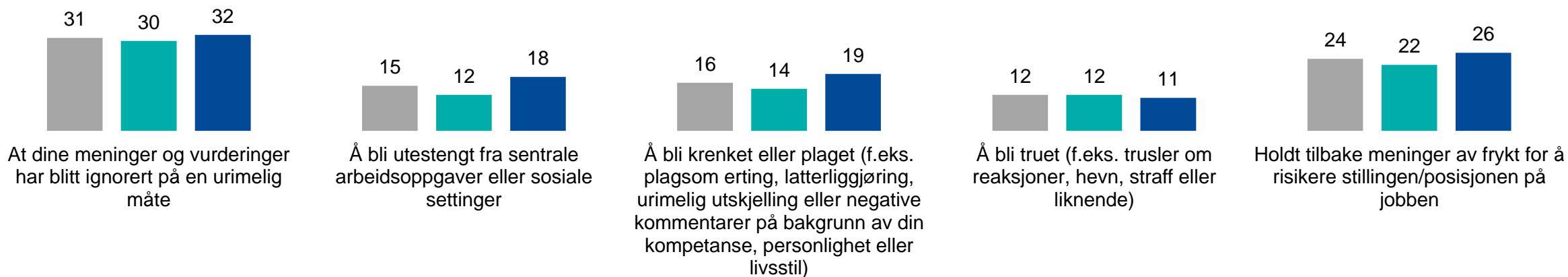
«Grov» uønsket seksuell oppmerksomhet

1 av 4 har holdt tilbake meninger av frykt for å risikere stillingen sin

Uønsket atferd

Har du i løpet av de siste 12 månedene, i eller i tilknytning til din arbeidssituasjon, opplevd noe av det følgende, og i så fall hvor ofte ...?
Andelen som har svart «ofte», «av og til» eller «en gang».

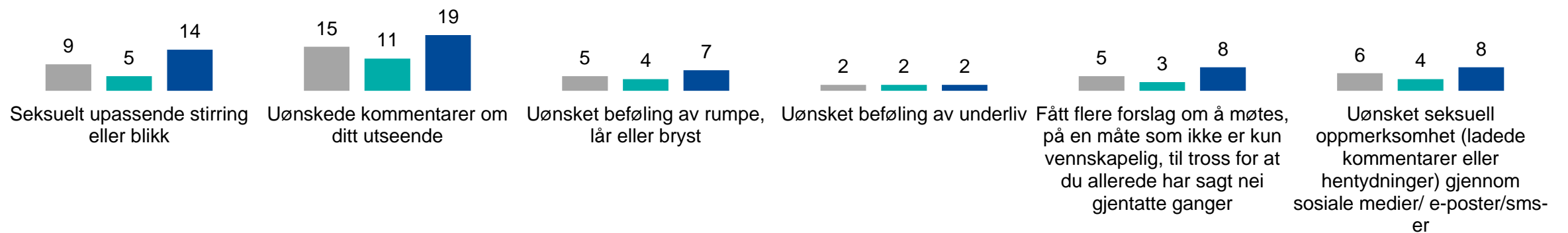
■ Total (n=2 013) ■ Mann (n=1 016) ■ Kvinne (n=997)

Kvinner er i større grad utsatt for «mindre grove» «Mindre grov» uønsket seksuell oppmerksomhet former for uønsket seksuell oppmerksomhet enn menn

Har du i løpet av de siste 12 månedene, i eller i tilknytning til din arbeidssituasjon, opplevd noe av det følgende, og i så fall hvor ofte ...?
Andelen som har svart «ofte», «av og til» eller «en gang».

■ Total (n=2 014) ■ Mann (n=1 017) ■ Kvinne (n=997)

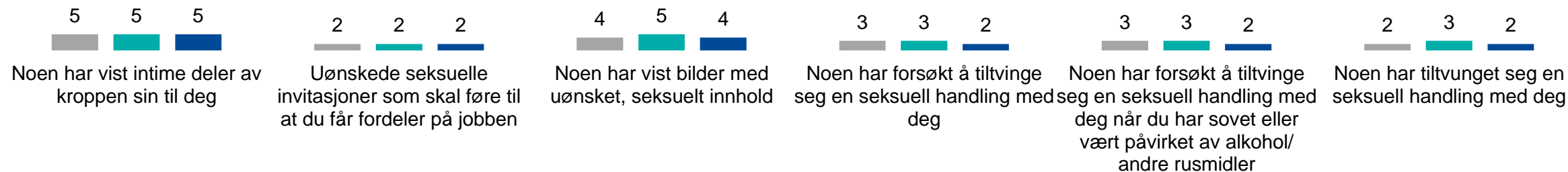

2 prosent har blitt utsatt for seksuelt overgrep i en arbeidssituasjon

Har du i løpet av de siste 12 månedene, i eller i tilknytning til din arbeidssituasjon, opplevd noe av det følgende, og i så fall hvor ofte ...?
Andelen som har svart «ofte», «av og til» eller «en gang».

■ Total (n=2 015) ■ Mann (n=1 018) ■ Kvinne (n=997)

5

Seksuell trakassering

Oppsummering: seksuell trakassering

1 av 5 har noen gang blitt utsatt for seksuell trakassering i en arbeidssituasjon.

- **4 prosent** har blitt seksuelt trakassert i en arbeidssituasjon de siste 12 månedene.
- Det er flere kvinner enn menn som har blitt utsatt for seksuell trakassering – både noen gang i yrkeslivet (36 mot 9 prosent), og de siste 12 månedene (7 mot 2 prosent).
- Det er også flere unge enn eldre som har opplevd seksuell trakassering de siste 12 månedene.
- Blant de som har vært utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet, oppgir under halvparten at de har vært utsatt for seksuell trakassering.
  - Dette gjelder i større grad menn enn kvinner.
- **39 prosent** av de som har blitt seksuelt trakassert siste 12 måneder, oppgir at det har vært enkelttilfeller.

Spørsmålsformuleringer

Har du noen gang i yrkeslivet blitt utsatt for seksuell trakassering i, eller i tilknytning til, din arbeidssituasjon?

Svaralternativer:

1. Ja
2. Nei
3. Ønsker ikke å svare
4. Vet ikke

Har du i løpet av de siste 12 månedene blitt utsatt for seksuell trakassering i, eller i tilknytning til, din arbeidssituasjon?

Svaralternativer:

1. Ja, hos min nåværende arbeidsgiver
2. Ja, hos en tidligere arbeidsgiver
3. Nei
4. Ønsker ikke å svare
5. Vet ikke

Svaralternativ 1+2 er slått sammen for å vise andelen som har vært utsatt.

*Kun de som svarte at de har vært utsatt for seksuell trakassering fikk dette spørsmålet.

Hvor ofte har du opplevd å bli seksuelt trakassert i løpet av de siste 12 månedene?

Svaralternativer:

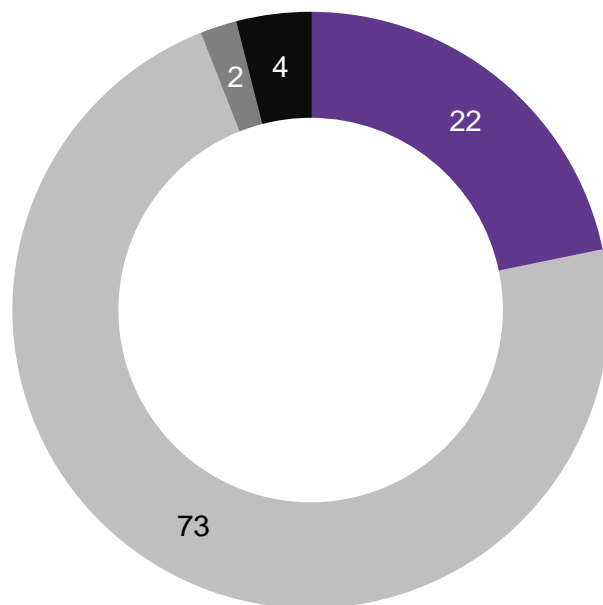
1. Svært ofte
2. Ganske ofte
3. Ikke så ofte
4. Svært sjelden
5. Enkelttilfeller
6. Ønsker ikke å svare
7. Vet ikke

*Kun de som svarte at de har vært utsatt for seksuell trakassering siste 12 mnd. fikk dette spørsmålet.

1 av 5 oppgir å noen gang ha blitt seksuelt trakassert i en arbeidssituasjon

Har du noen gang i yrkeslivet blitt utsatt for seksuell trakassering i, eller i tilknytning til, din arbeidssituasjon?

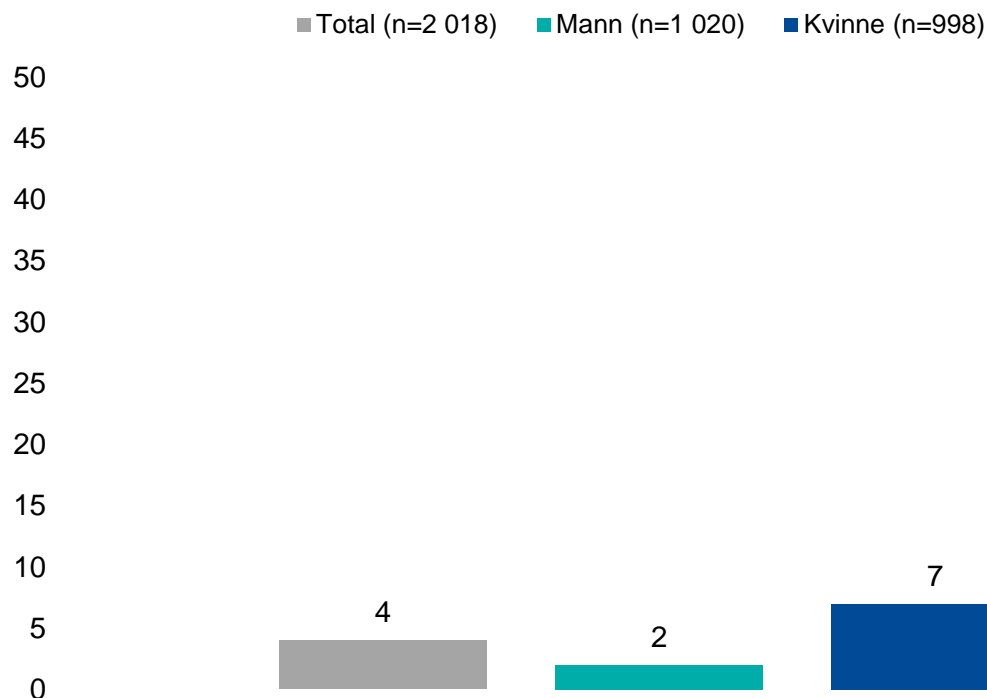
■ Ja (n=2 018) ■ Nei (n=2 018) ■ Ønsker ikke å svare (n=2 018) ■ Vet ikke (n=2 018)

- Blant kvinner oppgir **36 prosent** å ha bli utsatt for seksuell trakassering, mot 9 prosent blant menn.
- Blant de mellom 30 og 44 år er andelen som har vært utsatt høyere.
- I Sverige svarte 21 prosent «ja».

4 prosent har opplevd seksuell trakassering i løpet av de siste 12 månedene

Har du i løpet av de siste 12 månedene blitt utsatt for seksuell trakassering i, eller i tilknytning til, din arbeidssituasjon?
Andelen som har svart «ja».

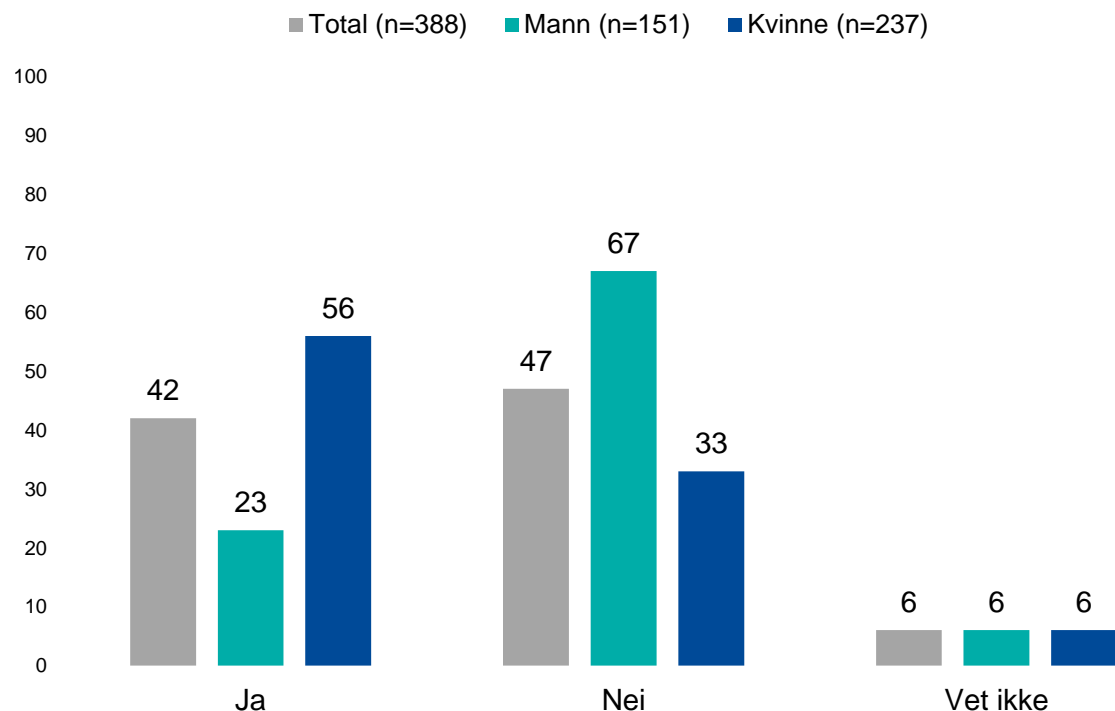

- Kvinner er mer utsatt enn menn (7 mot 2 prosent).
- De unge er mer utsatt for seksuell trakassering;
  - 8 prosent blant de under 30 år, og 5 prosent blant de mellom 30-44 år svarer «ja».
- I Sverige svarte 2 prosent «ja».

Blant de som har vært utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet, definerer 1 av 2 det *ikke* som seksuell trakassering

Har du noen gang i yrkeslivet blitt utsatt for seksuell trakassering i, eller i tilknytning til, din arbeidssituasjon?

Andelen som har svart, blant de som har oppgitt at de har vært utsatt for minst én form for uønsket seksuell oppmerksomhet siste 12 måneder.

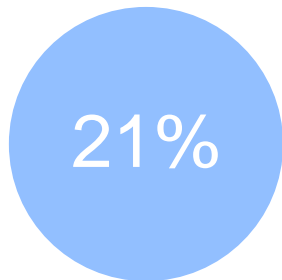

- **42 prosent** av de som har opplevd minst en form for uønsket seksuell oppmerksomhet, svarer «ja» på at de har blitt seksuelt trakassert.
- Menn svarer i mindre grad «ja» enn kvinner, med henholdsvis 23 og 56 prosent.

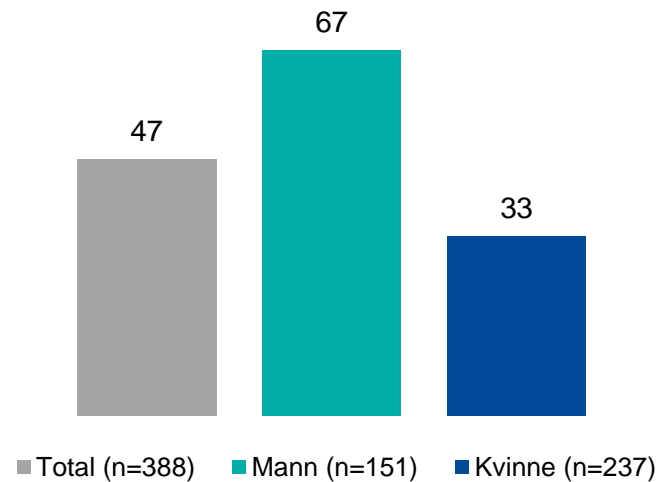
Filter: Andelen som har opplevd minst en form for uønsket seksuell oppmerksomhet siste 12 måneder

Blant de som har vært utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet, definerer 1 av 2 det *ikke* som seksuell trakassering

Andelen som har blitt utsatt for minst én form for uønsket seksuell oppmerksomhet

Andelen som svarer «nei» på at de har blitt utsatt for seksuell trakassering

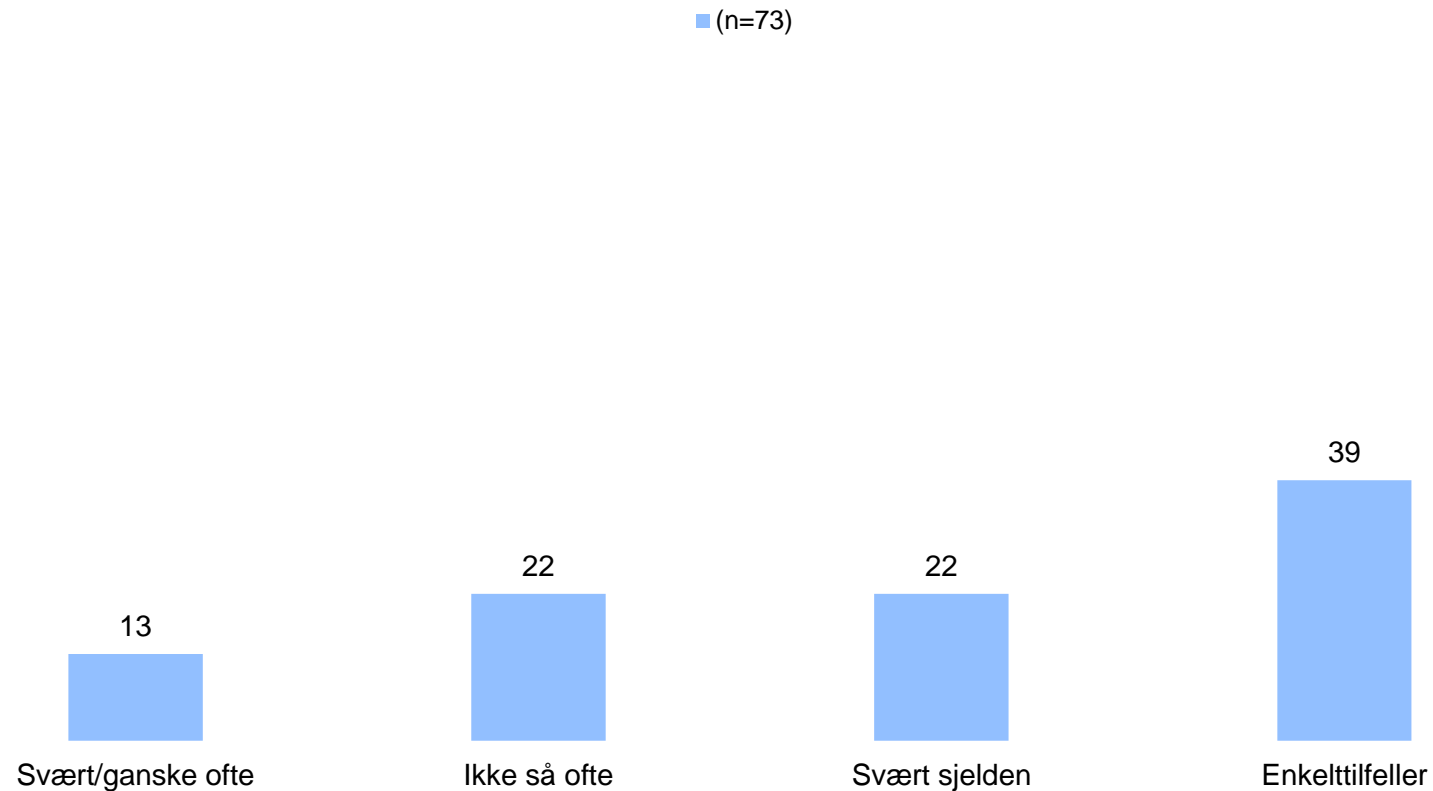

- **42 prosent** av de som har opplevd minst en form for uønsket seksuell oppmerksomhet, svarer «ja» på at de har blitt seksuelt trakassert.
- Menn svarer i mindre grad «ja» enn kvinner, med henholdsvis 23 og 56 prosent.

4 av 10 oppgir at forekomsten av seksuell trakassering var enkelttilfeller

Hvor ofte har du opplevd å bli seksuelt trakassert i løpet av de siste 12 månedene?

6

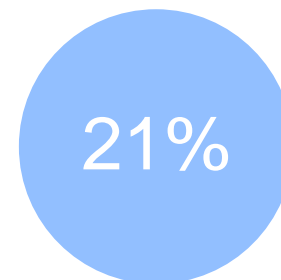
Uønsket seksuell
oppmerksomhet og
seksuell trakassering
sett under ett

Oppsummering: Uønsket seksuell oppmerksomhet og seksuell trakassering sett under ett

1 av 5 oppgir å ha bli utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet og/ eller seksuell trakassering siste 12 måneder*.

- De yngre er mer utsatt – blant de under 30 år er 29 prosent utsatt.
- Kvinner er mer utsatt enn menn.
- Det er ingen forskjell mellom de med lavere og høyere utdanning.
- De som er midlertidig ansatt (inkludert innleide og lærlinger) er mer utsatt enn de som er fast ansatt (31 mot 20 prosent).
- De som arbeider i reiselivs-, varehandel og restaurantbransjen og helse- og omsorgsbransjen, er mer utsatt.
- Blant de som tilhører en etnisk minoritet og/ eller har et kjønnsoverskridende uttrykk, oppgir over halvparten å ha blitt utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet og/ eller seksuell trakassering.

Andelen som har blitt utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet og/ eller seksuell trakassering siste 12 måneder.

Kvinner og yngre er mest utsatt

Andelen som har vært utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet minst en gang eller vært utsatt for seksuell trakassering de siste 12 måneder

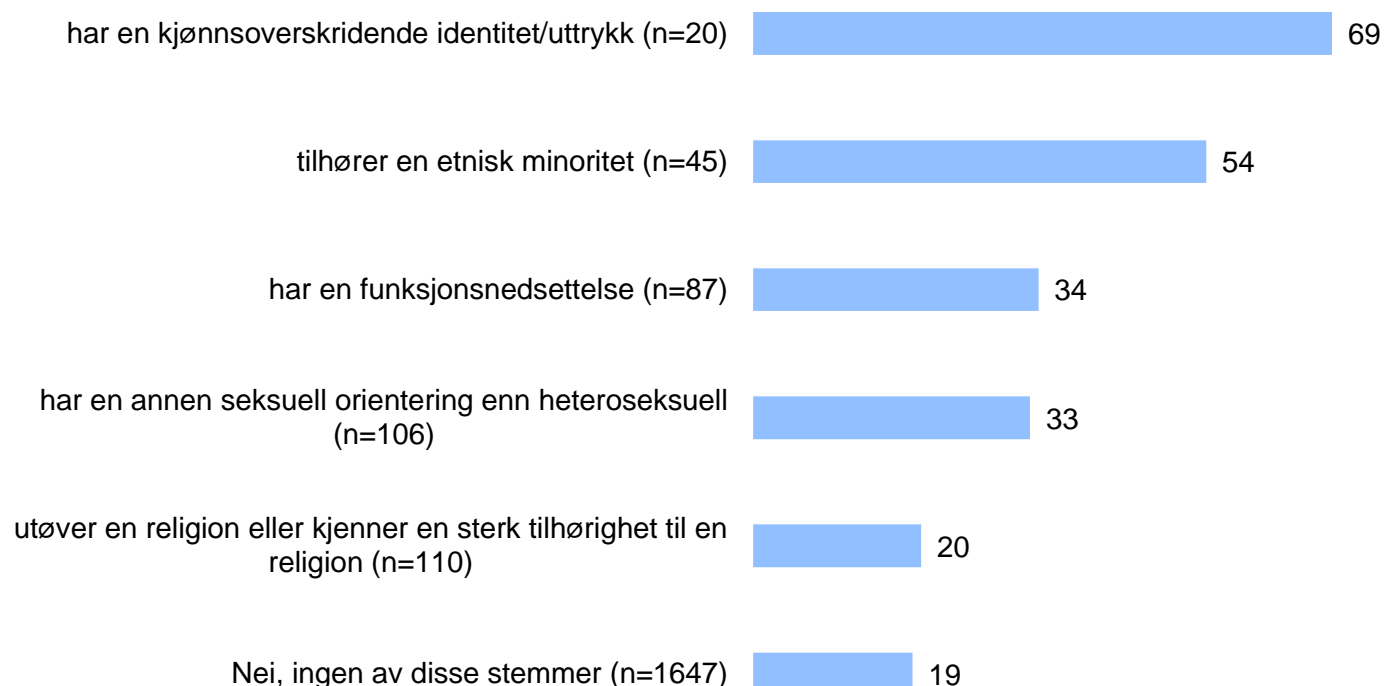
■ Total (n=2 018) ■ Mann (n=1 020) ■ Kvinne (n=998)

■ Total (n=2 018) ■ Under 30 (n=307) ■ 30-44 (n=567) ■ 45-59 (n=869) ■ 60+ (n=275)

Minoriteter er mer utsatt

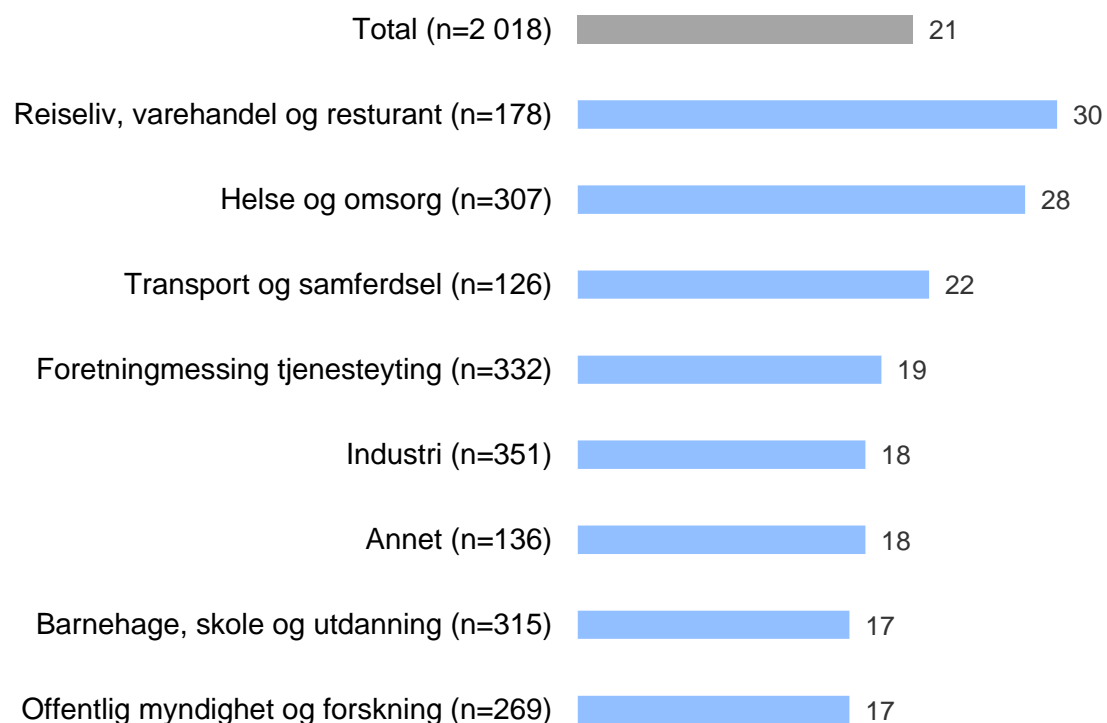
Andelen som har vært utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet minst en gang eller vært utsatt for seksuell trakassering de siste 12 måneder

- Minoriteter er i større grad utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet eller seksuell trakassering enn befolkningen generelt. Unntaket er de som utøver eller har en sterk tilhørighet til en religion.

De som arbeider innenfor reiseliv, handel og restaurantbransjen, og helse- og omsorgs-bransjen, er mer utsatt

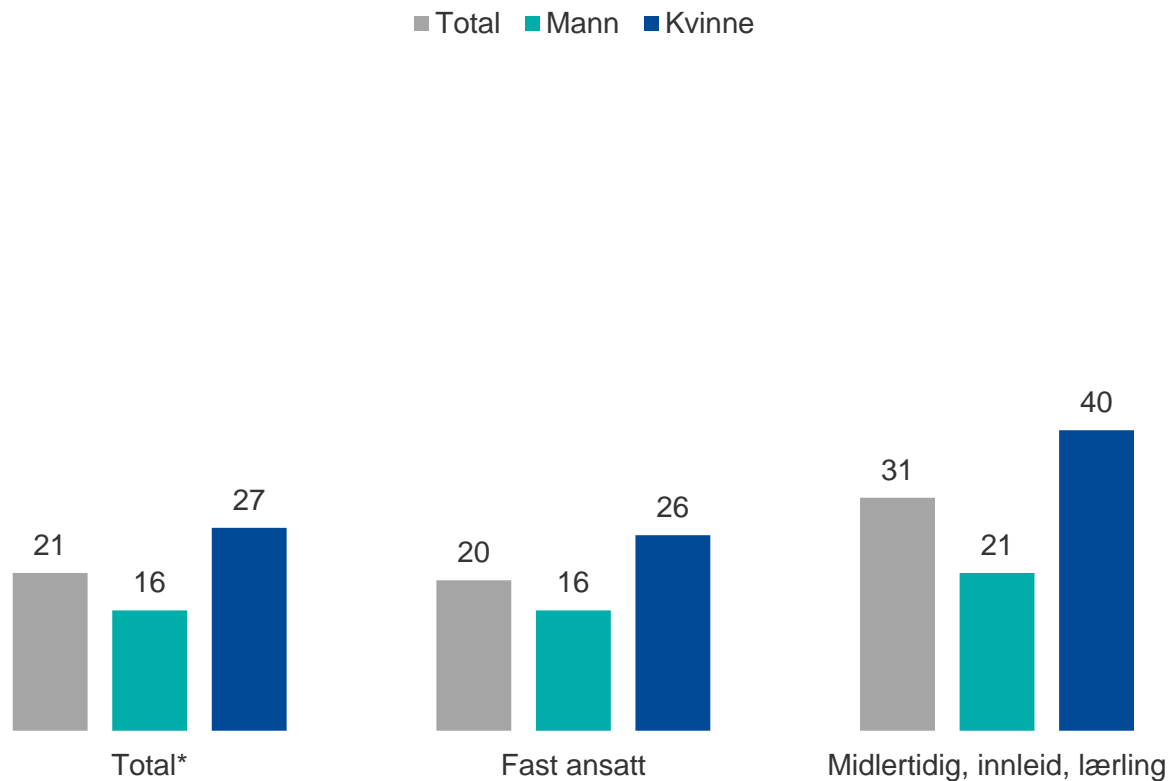
Andelen som har vært utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet minst en gang eller vært utsatt for seksuell trakassering de siste 12 måneder

- Andelen som har opplevd uønsket seksuell oppmerksomhet eller seksuell trakassering siste 12 måneder er høyere blant ansatte innenfor reiseliv, handel og restaurantbransjen og helse- og omsorgsbransjen.

De som er midlertidig ansatt er mer utsatt

Andelen som har vært utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet minst en gang eller vært utsatt for seksuell trakassering de siste 12 måneder

- Kvinner i midlertidige stillinger er i større grad utsatt en kvinner som er fast ansatt. Det ser ut til at den samme tendensen gjelder for menn.

7

Oppfølgingsspørsmål til
de som har opplevd
seksuell trakassering og/
eller uønsket seksuell
oppmerksomhet siste 12
måneder

Oppsummering: oppfølgingsspørsmål seksuell trakassering og uønsket seksuell oppmerksomhet

- Blant de som blir utsatt for seksuell trakassering eller uønsket seksuell oppmerksomhet, oppgir over halvparten at hendelsen(e) fant sted **på arbeidsplassen** i **ordinær arbeidstid**.
- Halvparten utsettes av **kolleger**, men dette er bransjeavhengig. Blant de som jobber i reiseliv, varehandel og restaurantbransjen er kunder og kollegaer de som utsetter mest, og i omsorgsbransjen er det brukere/pasienter som utsetter i størst grad.
- Både menn og kvinner blir i større grad **utsatt av menn**.
- Blant kvinner oppgir et klart flertall at de blir utsatt av noen som er eldre enn seg, mens det blant menn er begge deler.

Sammenheng

I hvilken sammenheng/ sammenhenger ble du utsatt for dette?
Flere alternativer mulig.

Svaralternativer:

- På arbeidsplassen i ordinær arbeidstid
- På arbeidsplassen etter ordinær arbeidstid
- Utenfor arbeidsplassen i ordinær arbeidstid (f.eks. på konferanse)
- Utenfor arbeidsplassen etter ordinær arbeidstid (f.eks. i sosiale sammenhenger)
- I digital sammenheng i ordinær arbeidstid
- I digital sammenheng utenfor arbeidstid
- Ønsker ikke å svare
- Vet ikke

Relasjon

Hvem var det som gjorde dette?
Flere alternativer mulig.

Svaralternativer:

- Kollega
- Kunde
- Leder/ arbeidsleder
- Leverandør/ konsulent
- Gjest
- Pasient/ bruker
- Elev/ student
- Pårørende
- Annet, noter...
- Vet ikke

Kjønn

Den/ de som utsatte deg for dette var...
Flere alternativer mulig.

Svaralternativer:

- Mann
- Kvinne
- Annen
- Ønsker ikke å svare
- Vet ikke

Alder

Den/ de som utsatte deg for dette var...
Flere alternativer mulig.

Svaralternativer:

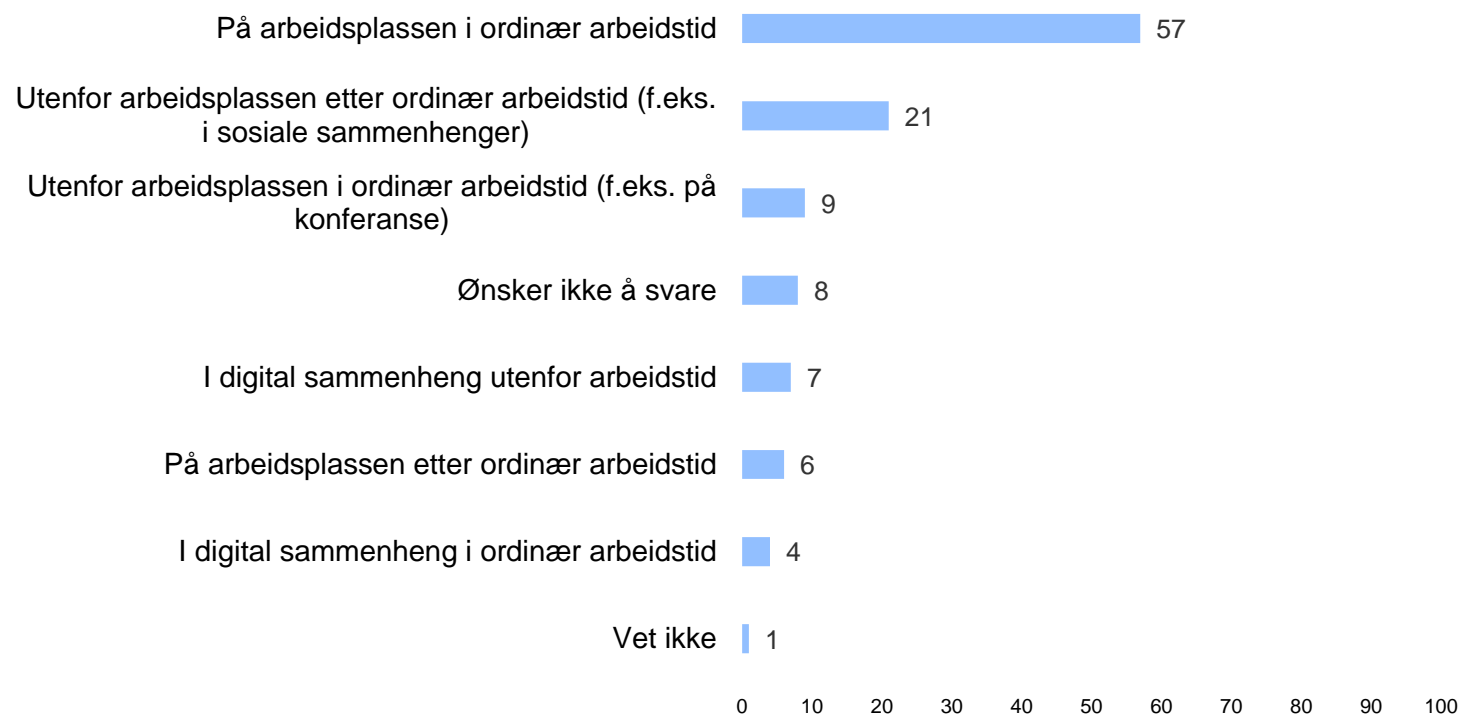
- Yngre enn meg
- Omtrent like gamle som meg
- Eldre enn meg
- Ønsker ikke å svare
- Vet ikke

Over halvparten oppgir at hendelsen fant sted på arbeidsplassen i ordinær arbeidstid

I hvilken sammenheng/ sammenhenger ble du utsatt for dette?

Flere alternativer mulig.

■ (n=400)

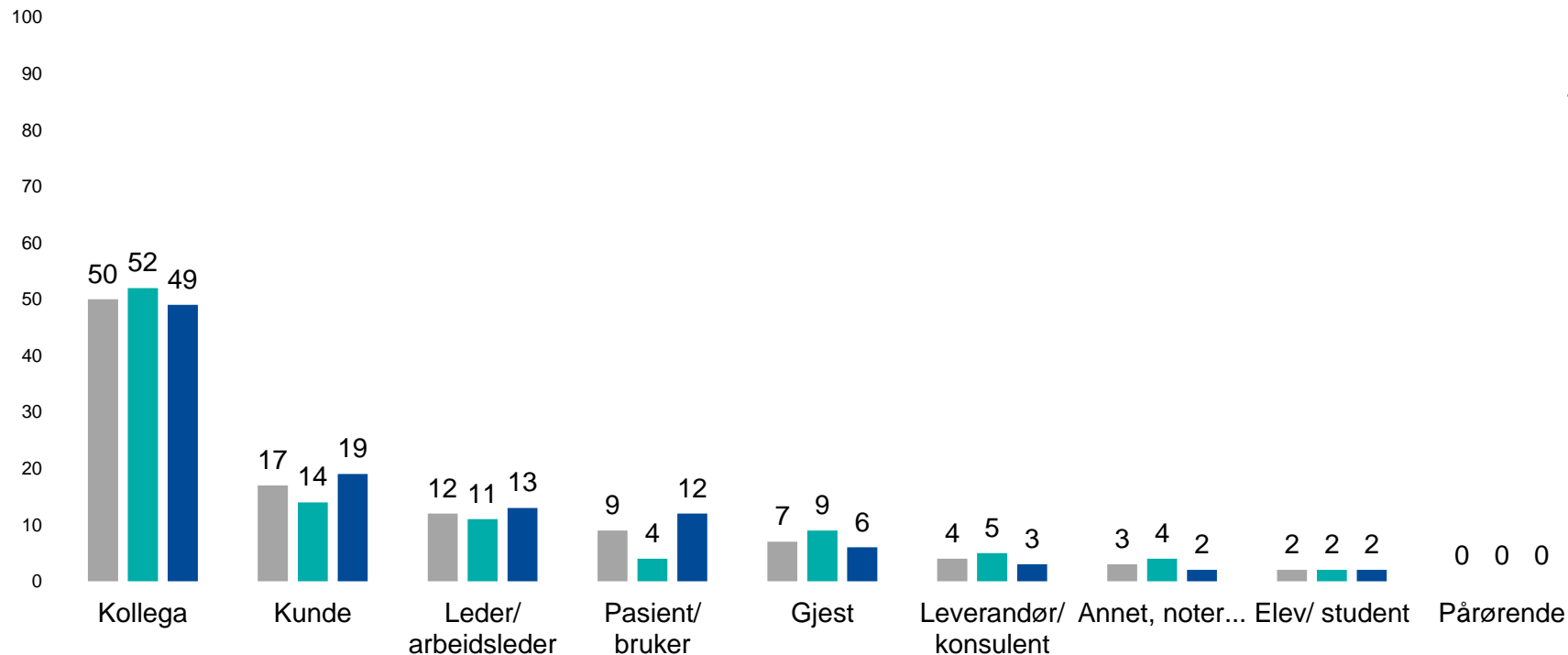

- Også i Sverige opplever flest seksuell trakassering på arbeidsplassen i ordinær arbeidstid (70 prosent blant menn og 82 prosent blant kvinner).

Halvparten ble utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet eller seksuell trakassering av en kollega

Den/ de som utsatte deg for dette var...
Flere alternativer mulig.

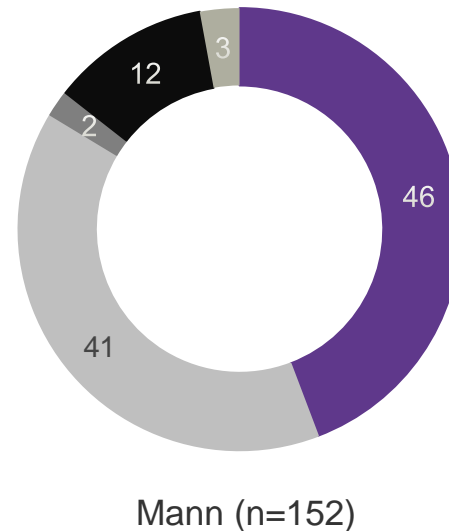
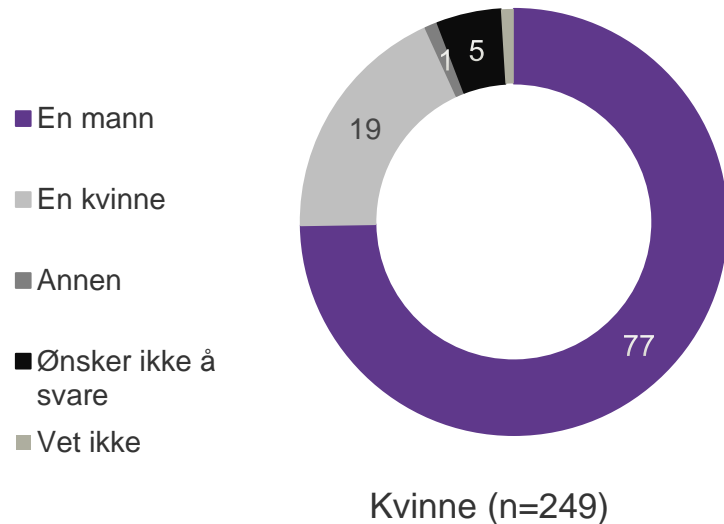
■ Total (n=400) ■ Mann (n=152) ■ Kvinne (n=248)

- På tvers av bransjer oppgir flest at det er kolleger, med noen unntak.
  - I reiseliv, varehandel og restaurant, utsettes like mange av kunder som kolleger (42 og 43 prosent).
  - I helse- og omsorgstjenesten utsettes flest av pasienter eller brukere (40 prosent).

Både menn og kvinner blir i størst grad utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet eller seksuell trakassering av menn

Den/ de som utsatte deg for dette var...
Flere alternativer mulig.

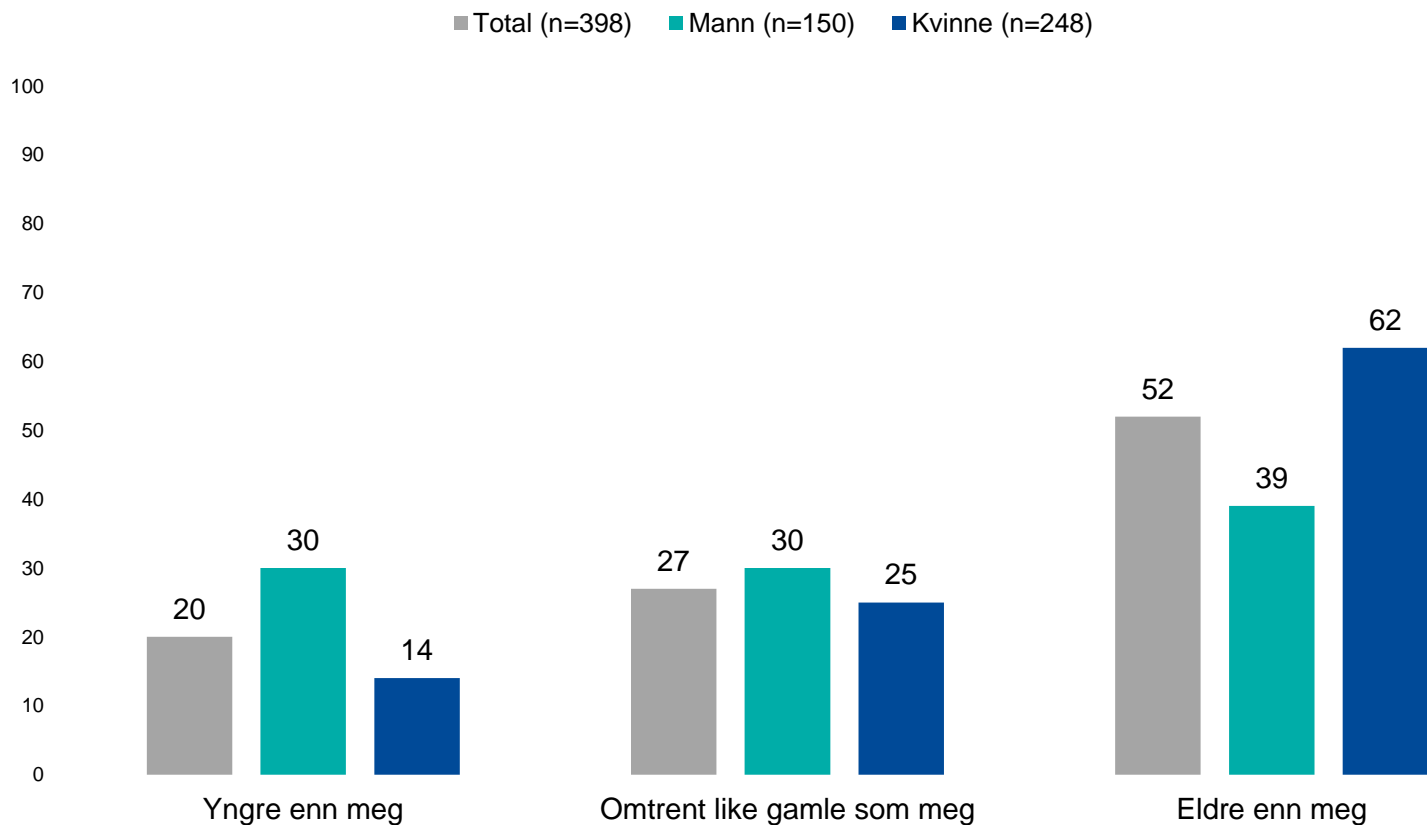

- Totalt sett oppgir **64 prosent** å bli utsatt av en mann, og 28 prosent av en kvinne.
- **77 prosent** av kvinnene har vært utsatt av en mann.
- **41 prosent** av mennene har blitt utsatt av en kvinne.

Over halvparten har blitt utsatt av noen som er eldre enn seg

Den/ de som utsatte deg for dette var...

Flere alternativer mulig.

- Blant kvinner har **62 prosent** opplevd at det er noen som er eldre, mens andelen for menn er 39 prosent.
- Blant menn har **30 prosent** opplevd at det er noen som er yngre.

8

Varsling og håndtering

Oppsummering: konsekvenser, varsling og håndtering

3 av 4 oppgir at hendelsen de ble utsatt for ikke fikk noen konsekvenser for deres arbeidssituasjon.

- Flere menn enn kvinner sa at de fikk andre arbeidsoppgaver/ ble flyttet (6 mot 2 prosent).

Over halvparten oppgir at de ikke informerte noen om hendelsen.

- Flere kvinner informerte sine kolleger og/ eller sin leder, sammenlignet med menn. Det er tendenser til at menn i større grad henvendte seg til tillitsvalgt og verneombud.
- Blant de under 30 år er det færre som oppgir at de *ikke* informerte noen.
- Det er ingen tydelig forskjell mellom bransjer, med unntak av at flere innenfor helse- og omsorgsbransjen melder fra til sitt verneombud, sammenlignet med i industri.

3 av 4 oppgir at de ikke meldte ifra fordi de ikke syntes saken var alvorlig nok.

- **8 prosent** oppgir at de ikke meldte ifra fordi de var redd for å ikke bli tatt på alvor.
- Flere kvinner enn menn oppgir å ikke ha tillit til arbeidsgiver, HR-ansvarlig, tillitsvalgt eller verneombud.

3 av 5 som meldte inn saken til arbeidsgiver, tillitsvalgt eller verneombud, oppgir at saken ble fulgt opp.

- I overkant av **1 av 3** er likevel misfornøyde med hvordan saken ble håndtert.

For 3 av 4 fikk hendelsen ingen konsekvenser

Hvilke konsekvenser fikk dette for deg?

Flere alternativer mulig.

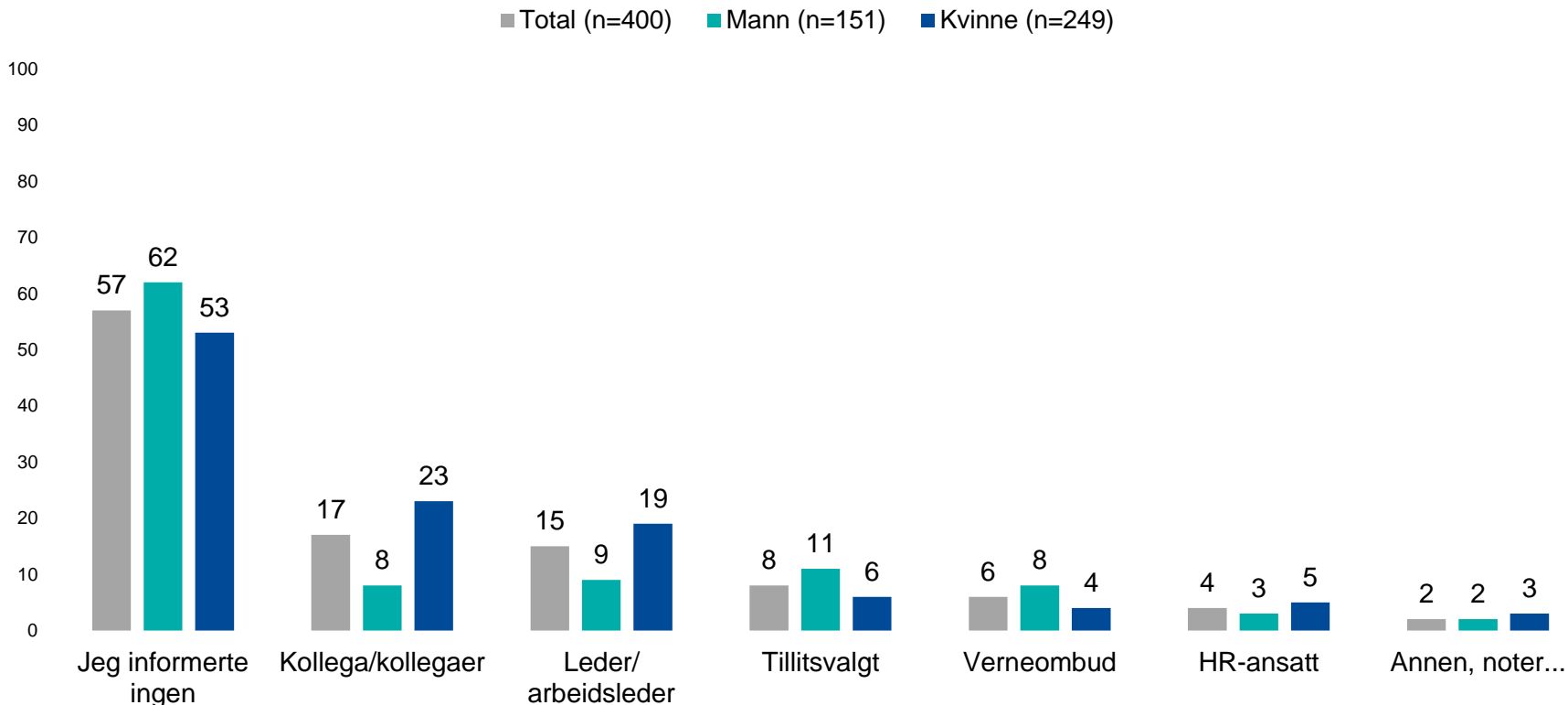

- Flere menn enn kvinner oppgir at de fikk andre arbeidsoppgaver eller ble flyttet.

Over halvparten informerte ingen om hendelsen

Informerte du noen av følgende om det som hadde skjedd?

Flere alternativer mulig.

- Flere kvinner enn menn informerer sine kolleger og/ eller sin leder.
- Det er tendenser til at menn i større grad henvender seg til tillitsvalgt og verneombud.
- De over 44 år informerer i mindre grad enn de yngre.
- I Sverige oppgir 56 prosent menn og 51 prosent kvinner, at de ikke informerte noen.

2 av 5 er ikke fornøyd med hvordan arbeidsgiveren håndterte saken

Fulgte arbeidsgiver og/ eller tillitsvalgt/ verneombud opp, og er du fornøyd med hvordan din sak ble håndtert?

Flere alternativer mulig.

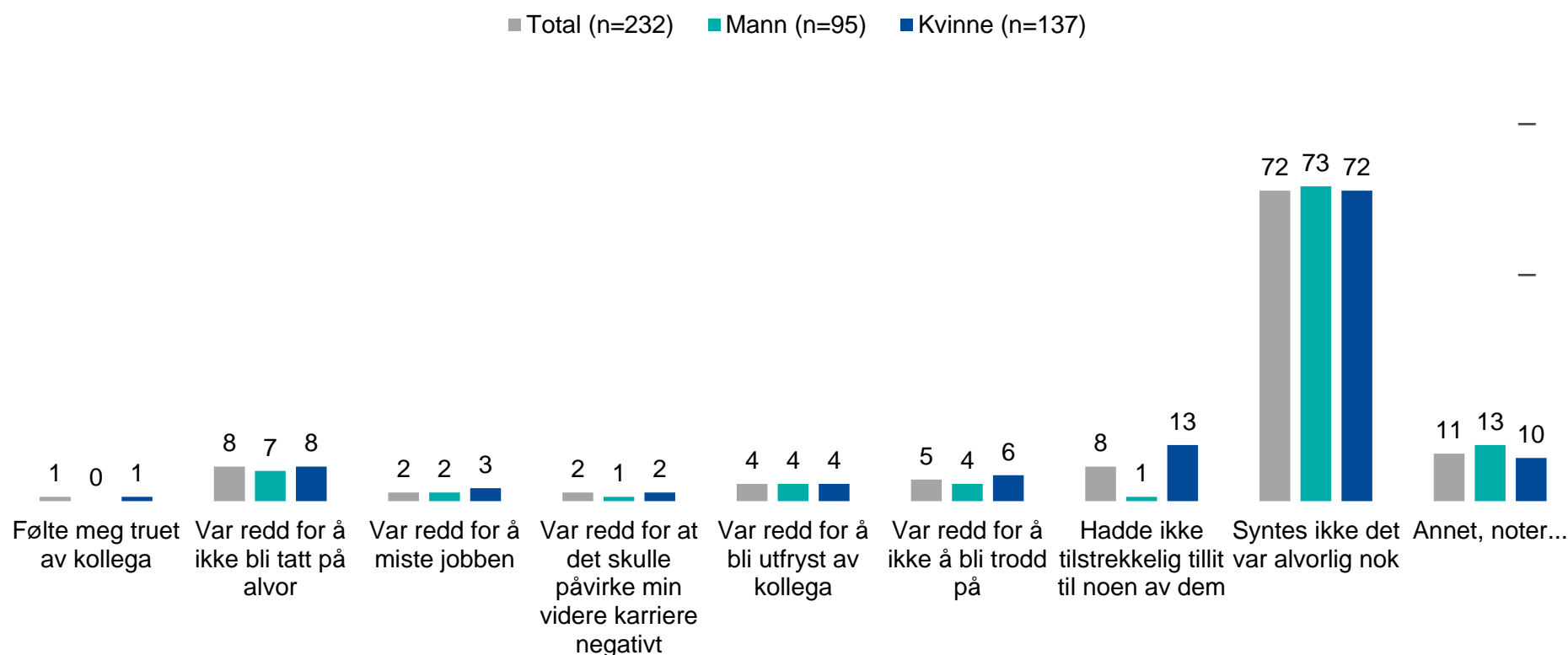
■ Ja ■ Nei ■ Ønsker ikke å svare ■ Vet ikke

- **61 prosent** oppgir at arbeidsgiver eller tillitsvalgt/ verneombud fulgte opp.
- Blant de som meldte inn saken til kolleger, oppgir **66 prosent** at kollegene håndterte situasjonen bra. 3 prosent oppgir at de håndterte saken dårlig.

3 av 4 syntes ikke saken var alvorlig nok til å melde ifra

Av hvilken/ hvilke grunner valgte du å ikke informere leder, arbeidsleder, HR-ansvarlig, tillitsvalgt eller verneombud?
Flere alternativer mulig.

- **8 prosent** oppgir at årsaken til at de ikke meldte ifra var fordi de var redde for å ikke bli tatt på alvor.
- Flere kvinner enn menn meldte ikke ifra fordi de ikke hadde tilstrekkelig tillit (13 mot 1 prosent).
- I Sverige oppgir 60 prosent at de ikke meldte ifra fordi de ikke syntes saken var alvorlig nok.

9

Generelt om kultur og holdninger på arbeidsplassen

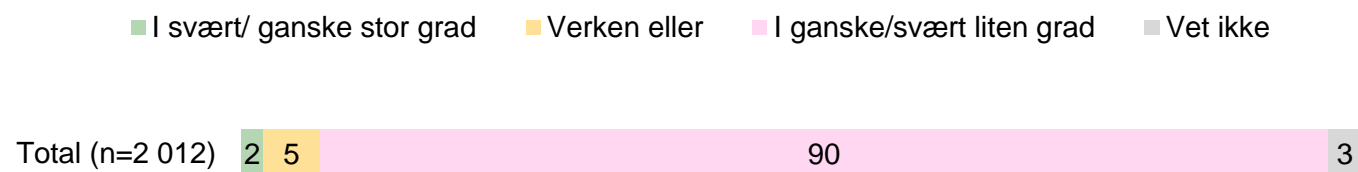
Oppsummering: kultur og holdninger på arbeidsplassen

2 prosent mener at seksuell trakassering er et svært stort eller ganske stort problem på sin arbeidsplass.

- Blant de under 30 år er det flere som mener at seksuell trakassering er et problem på sin arbeidsplass (4 prosent).
- **1 av 10** oppgir at de har sett eller hørt en kollega bli utsatt for seksuell trakassering siste 12 måneder.
- Flere menn enn kvinner og flere blant de under 45 år, mener at det finnes en kultur på arbeidsplassen som andre kan reagere negativt på.
- **1 av 5** mener at ledelsen arbeider aktivt med spørsmål om seksuell trakassering på arbeidsplassen, og andelen er større blant menn enn kvinner. En stor andel svarer verken- eller og vet ikke.
- **7 av 10** oppgir at de har tillit til at lederen vil håndtere et varsel om seksuell trakassering på arbeidsplassen på en bra måte.

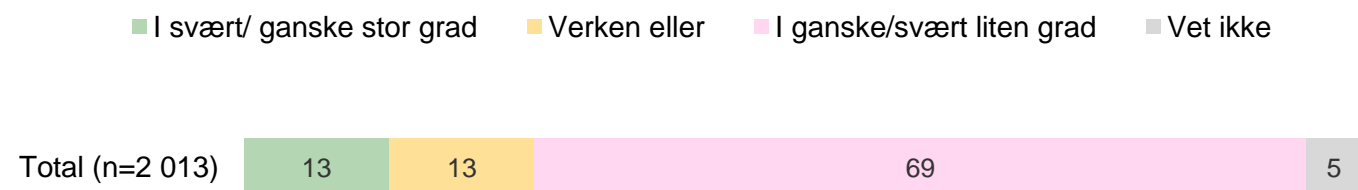
2 prosent mener at seksuell trakassering er et problem på arbeidsplassen og 1 av 10 mener det finnes en ukultur på sin arbeidsplass

I hvilken grad mener du at seksuell trakassering er et problem på din arbeidsplass?

- Eldre (de over 44 år) mener i større grad, enn yngre, at seksuell trakassering ikke er et stort problem på deres arbeidsplass.
  - Blant de under 30 år er det flere som mener at seksuell trakassering er et problem på sin arbeidsplass (4 prosent).
- I Sverige er det flere enn i Norge som mener det er et stort problem (5 prosent).

I hvilken grad mener du at det på arbeidsplassen din finnes en kultur, en måte å snakke eller være på, som folk utenfra kan reagere negativt på?

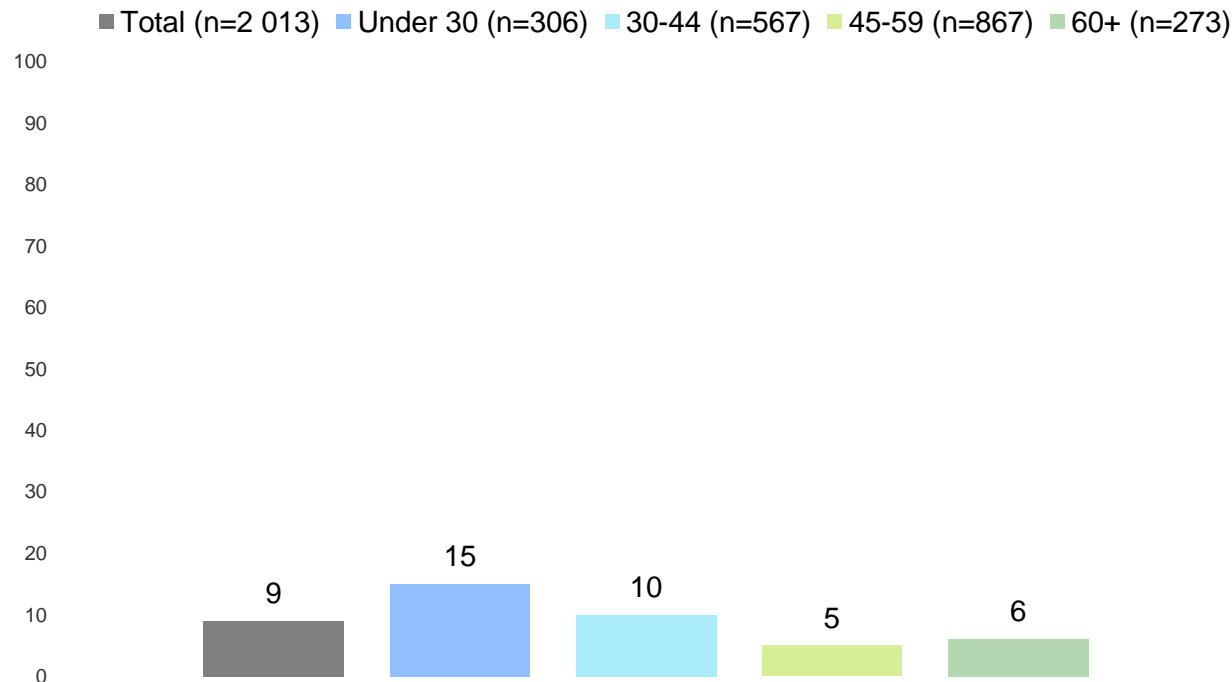

- Det er flere menn enn kvinner som oppgir at det finnes en ukultur på arbeidsplassen.
- Andelen er også større blant de under 45 år.
  - Blant de under 30 år mener **20 prosent** dette.

1 av 10 oppgir at de har sett eller hørt en kollega bli utsatt for seksuell trakassering siste 12 måneder

Har du i løpet av de siste 12 månedene sett eller hørt at en kollega har blitt utsatt for seksuell trakassering i, eller i tilknytning til, sin arbeidssituasjon?

Andelen som har svart «ja»

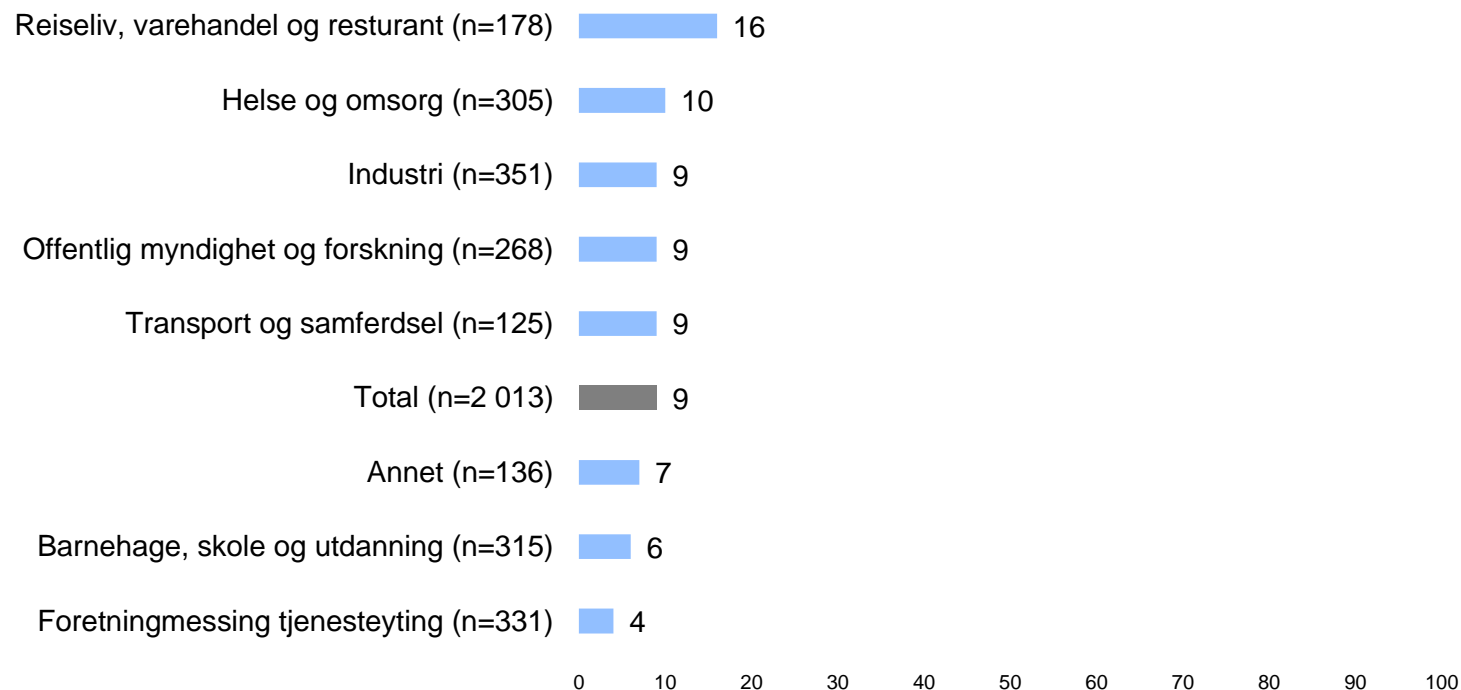
- De yngre har i større grad enn de eldre sett eller hørt kolleger bli utsatt for seksuell trakassering.
  - Blant de under 30 år er andelen **15 prosent.**

Innenfor reiseliv, varehandel og restaurantbransjen er det flere som har sett sine kolleger bli utsatt for seksuell trakassering

Har du i løpet av de siste 12 månedene sett eller hørt at en kollega har blitt utsatt for seksuell trakassering i, eller i tilknytning til, sin arbeidssituasjon?

Andelen som har svart «ja»

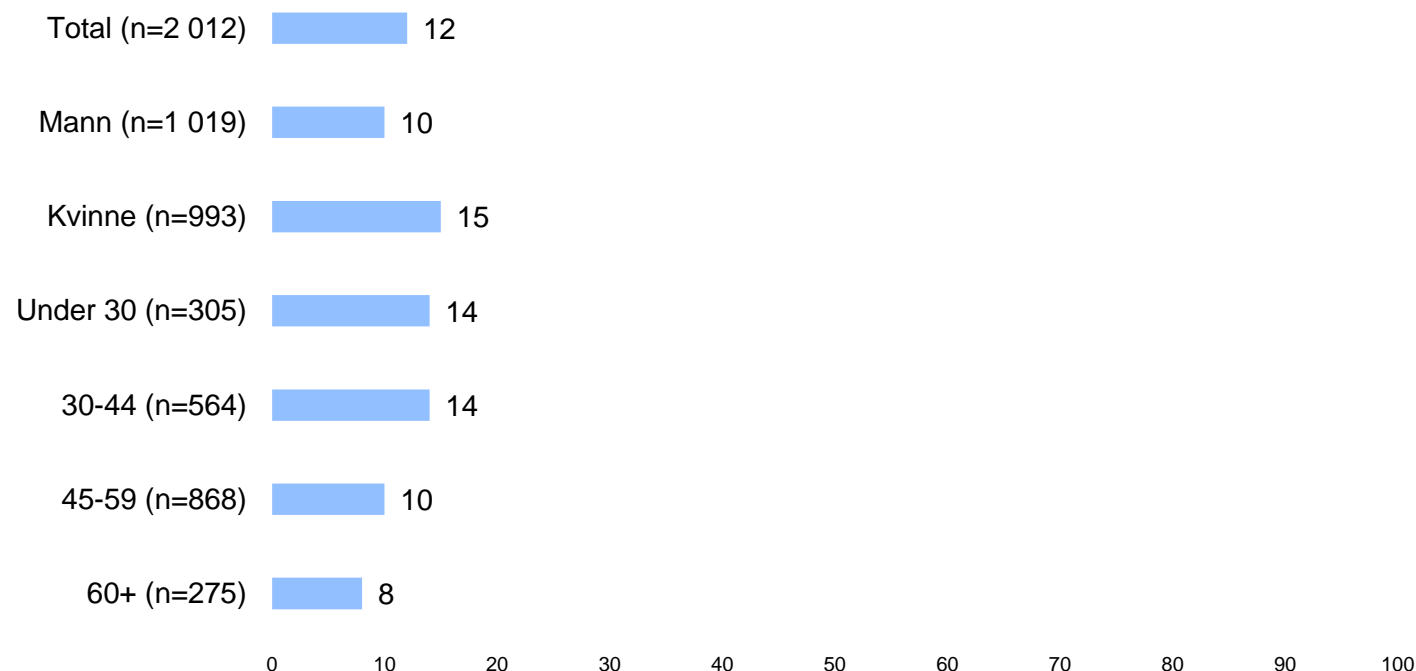
- Det er flere innenfor reiseliv, varehandel og restaurantbransjen, som har sett kolleger bli utsatt for seksuell trakassering, sammenlignet med de som jobber med forretningsmessig tjenesteyting eller barnehage, skole eller utdanning.

1 av 10 mener at kvinner og menn *ikke* har like muligheter på sin arbeidsplass

Alt i alt, hvor enig eller uenig er du i at kvinner og menn har de samme mulighetene på din arbeidsplass?

Andelen som har svart «uenig»

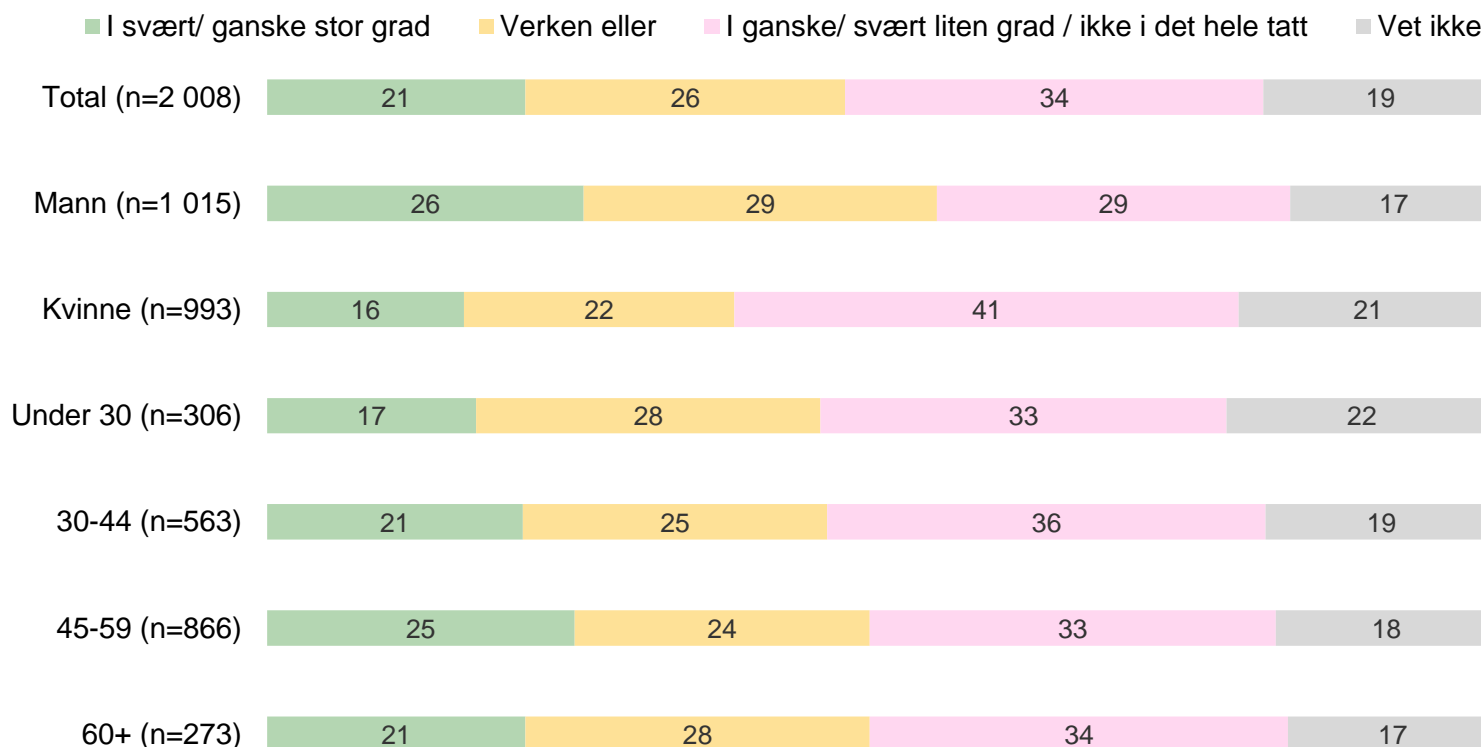
■ Uenig

- Det er flere kvinner som mener at det ikke er like muligheter for kjønnene.
- **55 prosent** oppgir at de er *helt enig*.
- Det er flere blant de over 44 år som er *enig* i at kvinner og menn har samme muligheter.

1 av 5 mener at ledelsen arbeider aktivt med spørsmål om seksuell trakassering

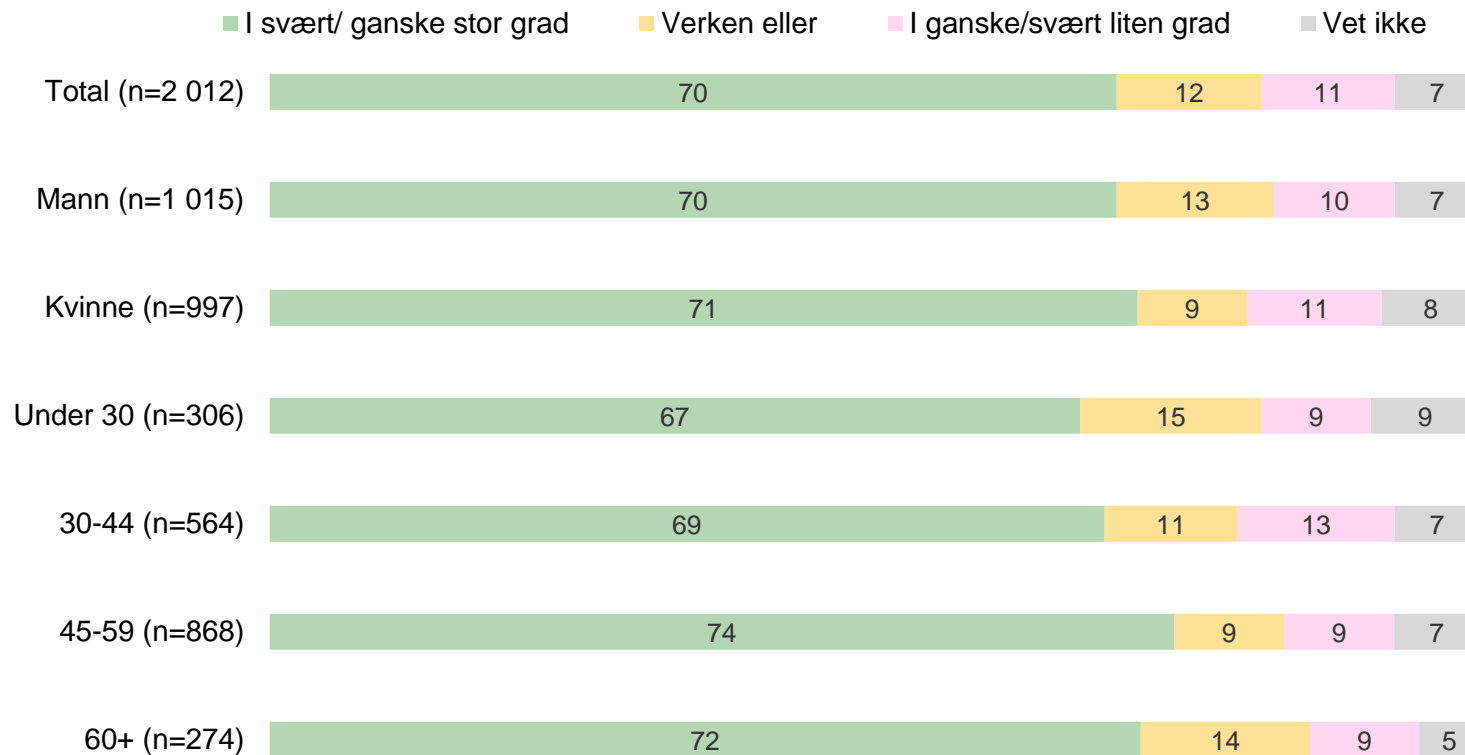
I hvilken grad opplever du at ledelsen jobber aktivt med spørsmål om seksuell trakassering på din arbeidsplass?

- **34 prosent** oppgir at de i *liten* grad opplever at ledelsen arbeider aktivt med seksuell trakassering.
  - Flere kvinner enn menn mener dette (41 mot 29 prosent).
- Det er tendenser til at flere blant de over 44 år opplever at det arbeides aktivt med spørsmålet.
- I Sverige mener 41 prosent at ledelsen arbeider aktivt med spørsmålet (vs. 21 prosent i Norge).

7 av 10 oppgir at de har tillit til at lederen vil håndtere et varsel på en god måte

Hvis din nærmeste leder blir informert om tilfeller av seksuell trakassering, i hvilken grad har du tillit til at denne lederen vil håndtere varselet på en bra måte?

- **11 prosent** oppgir at de har lav eller svært lav tillit til at lederen vil håndtere et varsel på en god måte.
- I Sverige har 74 prosent svært eller ganske høy tillit, mens i Norge er det 70 prosent.

Flere mener det er viktig å øke bevisstheten om hva seksuell trakassering er

Basert på dine erfaringer med seksuell trakassering i yrkeslivet, er det noe du ønsker at fagforeningen eller arbeidsgiver skal gjøre for å forhindre eller bedre håndtere seksuell trakassering?

Åpne svar

Flere skriver at det er viktig å øke bevisstheten om hva som er seksuell trakassering gjennom dialog, kurs og holdningsskapende arbeid på arbeidsplassen:

- «Regelmessig undervisning om håndtering av pasienter»
- «Møter hvor det blir diskutert hvor grensene går og hva som blir konsekvensen hvis den blir passert.»
- «Holde jevnlig fokus og informere om etisk regelverk – og konsekvenser ved brudd.»
- «Null toleranse. ha det med som en viktig sak i anonyme medarbeiderundersøkelser slik som det gjøres på min arbeidsplass»
- «Bedre informasjon om hvordan prosessen etter varsling er. Det gis nå info om hvordan man kan varsle, men ikke hva som vil skje etterpå..»
- «Dette MÅ på dagsorden! Det holder IKKE med å sende ut e-post!»
- «Informere om tydelige grenser. Får ofte høre av kolleger at jeg er prippen og at jeg ikke må ta alt så seriøst»
- «Snakke om det på personalmøter og ha drøftinger på hvor grensa går for enkelte, fordi det kan variere hvor man har intimgrenser»

Andre nevner at fagforeningen kan ha en større rolle i dette arbeidet:

- «Fagforeningen kan informere om hva de mener er seksuell trakassering og hvordan håndtere det.»
- «Fagforeninger bør snakke med /ha undersøkelser, der ansatte kan svare på spørsmål om akkurat dette»

10

Spørsmål til ledere om
håndtering av seksuell
trakassering

Oppsummering: spørsmål til ledere

46 prosent svarer at arbeidet med seksuell trakassering er en del av det systematiske HMS-arbeidet.

- 17 prosent svarer «vet ikke».
- Flere mannlige ledere enn kvinnelige svarer ja på at arbeidet med seksuell trakassering er en del av det systematiske HMS-arbeidet.

Over halvparten av ledere oppgir at det er veldig eller ganske enkelt å håndtere spørsmål om seksuell trakassering.

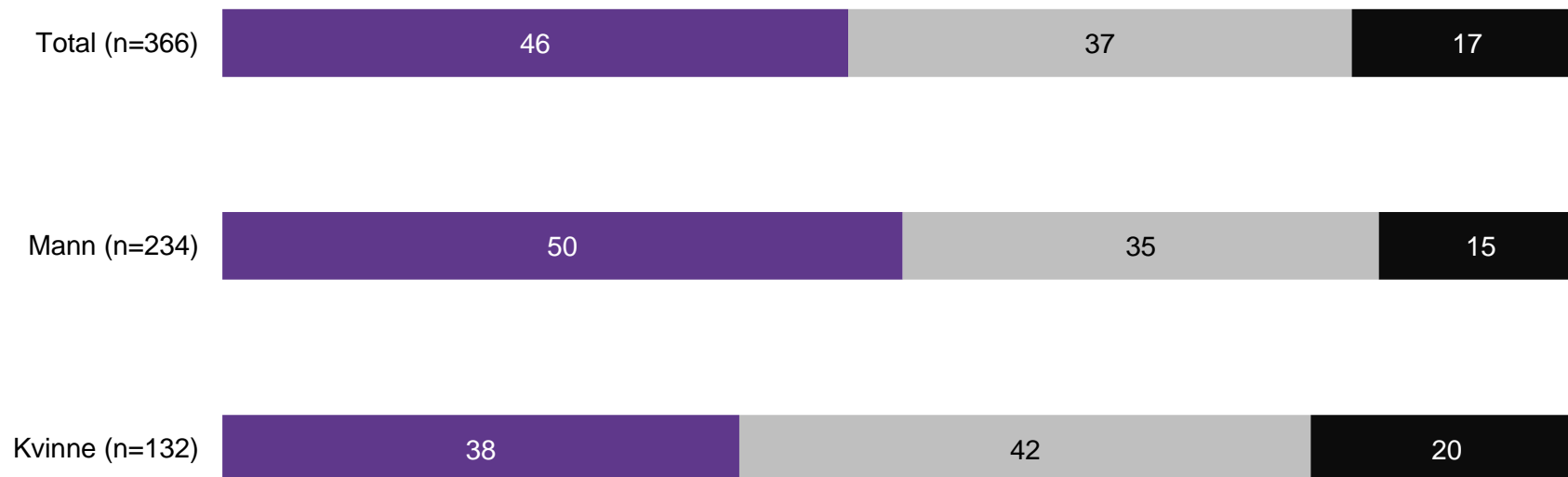
- Flere mannlige ledere enn kvinnelige mener at det er enkelt.

43 prosent svarer at de ikke ønsker ekstra støtte fra arbeidsgiveren.

4 av 10 ledere oppgir at seksuell trakassering ikke er en del av det systematiske HMS-arbeidet

Er arbeidet med seksuell trakassering en del av det systematiske HMS arbeidet?

■ Ja ■ Nei ■ Vet ikke

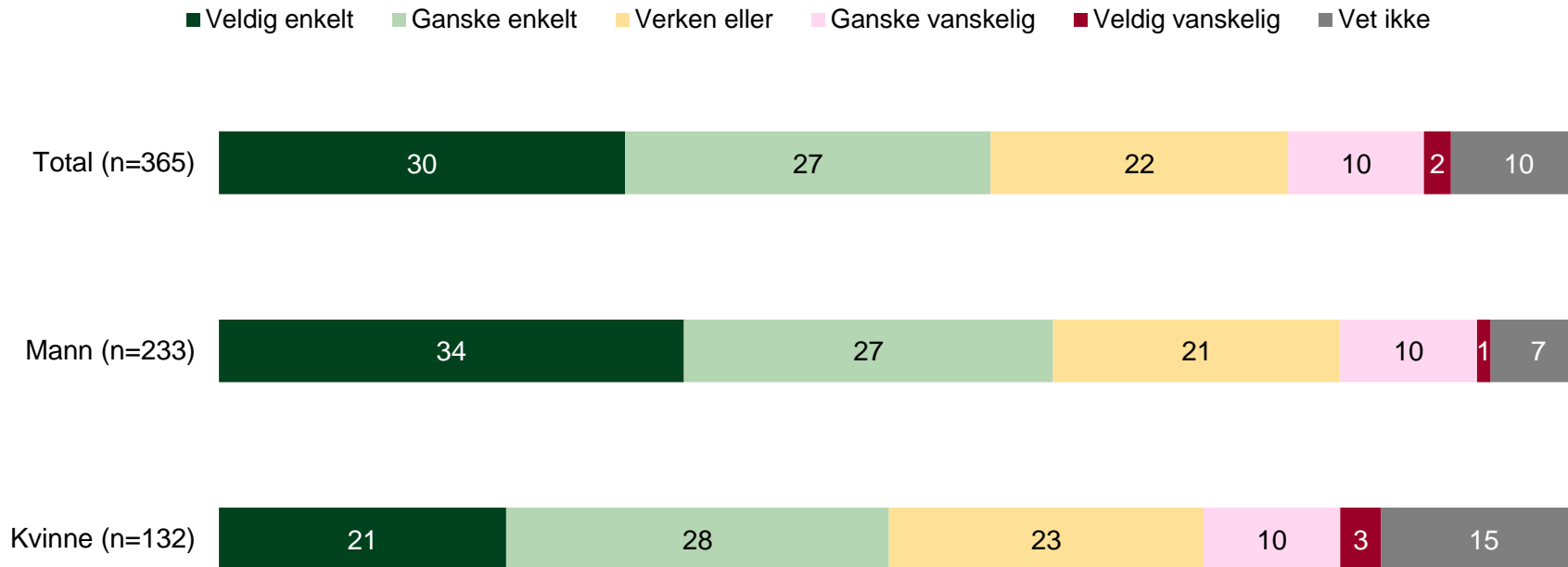

- **46 prosent** oppgir at seksuell trakassering er en del av det systematiske HMS-arbeidet.
  - Flere mannlige enn kvinnelige ledere oppgir at seksuell trakassering inngår som en del av det systematiske HMS arbeidet.
- **17 prosent** oppgir at de ikke vet.

Flere mannlige enn kvinnelige ledere mener det er enkelt å håndtere spørsmål om seksuell trakassering

Hvor enkelt eller vanskelig opplever du at spørsmål som gjelder seksuell trakassering er å håndtere i din lederrolle?

- **57 prosent** av ledere mener det er enkelt å håndtere spørsmål om seksuell trakassering.
  - Flere mannlige ledere enn kvinnelige mener det er enkelt.

4 av 10 ledere oppgir at de ikke har behov for ekstra støtte fra arbeidsgiver når det gjelder spørsmål knyttet til seksuell trakassering

Basert på dine erfaringer med seksuell trakassering på arbeidsplassen, er det noe du i din rolle som leder savner fra din arbeidsgiver?

■ Ja, skriv her   ■ Nei, ønsker ikke ekstra støtte   ■ Har ingen relevant erfaring   ■ Vet ikke

Åpne svar:

Flere ledere oppgir at de ønsker seg generelle retningslinjer og oppfølging, og flere etterspør en ekstern tredjepart som kunne bistått.

- «Digital opplæring i etisk reglement og digital kvittering på at det er gjennomgått.»
- «At spillereglene var tydelige og at temaet ble snakket om i plenum.»
- «At arbeidsgiver tar ansvar for å etablere retningslinjer og å veilede ledere og ansatte om disse»
- «Formell utdanning/kurs mer enn dagskurs/seminarer»
- «En tredjepart man kunne tatt kontakt med som ikke jobber i bedriften, men kan være med som støtte og veileder.»
- «Generelle retningslinjer og oppfølging»
- «Oppfølging av HMS arbeidet og deling av informasjon til ledere med personalansvar»

11

Trakassering

Oppsummering: trakassering i en arbeidssituasjon

10 prosent har blitt trakassert* i en arbeidssituasjon de siste 12 månedene, og 29 prosent har blitt trakassert i en arbeidssituasjon noen gang.

- De vanligste trakasseringsgrunnlagene er kjønn og alder, med henholdsvis 3 og 4 prosent siste 12 måneder.
- Kvinner og unge er mer utsatt for trakassering sett under ett, enn menn og eldre. Dette gjelder både trakassering i løpet av yrkeslivet, og siste 12 måneder.
- Over halvparten av de som har opplevd å bli trakassert siste 12 måneder oppgir at dette var svært sjeldent eller enkelttilfeller.
- De fleste tilfellene (72 prosent) skjedde på arbeidsplassen i ordinær arbeidstid.
- *På bakgrunn av kjønn, alder, etnisitet, funksjonsevne, kjønnsidentitet/ - uttrykk, seksuelle orientering, religion eller livssyn, språk, graviditet, politisk syn eller fagforeningsmedlemskap

14 prosent oppgir å ha sett andre bli trakassert i en arbeidssituasjon.

- **86 prosent** oppgir å *ikke* ha sett kolleger bli trakassert i arbeidstid. Blant de yngre er denne andelen lavere.
- I helse- og omsorgsbransjen har flere observert trakassering på bakgrunn av etnisitet og språk, sammenlignet med flere av de andre bransjene.

Operasjonalisering av trakassering

Undersøkelsen har et spørsmålsbatteri om trakassering

Før respondenten får spørsmål om trakassering, introduseres spørsmålsbatteriet:

- «Nå kommer noen spørsmål om trakassering (altså andre former for trakassering enn seksuell trakassering) på din arbeidsplass. Trakassering er handlinger, unnlaterelser eller ytringer som virker eller har til formål å virke krenkende, skremmende, fiendtlig, nedverdiggende eller ydmykende.»
- Definisjonen av trakassering er hentet fra Likestillings- og Diskrimineringsloven (§13).

Spørsmålsformulering

Har du noen gang i yrkeslivet blitt utsatt for trakassering i, eller i tilknytning til, din arbeidssituasjon på grunn av...

- ditt kjønn
- din alder
- din etnisitet
- din funksjonsevne
- din kjønnsidentitet eller kjønnsuttrykk
- din seksuelle orientering
- din religion eller ditt livssyn
- ditt språk
- graviditet
- ditt politiske syn
- ditt fagforeningsmedlemskap

Svaralternativer:

1. Ja
2. Nei
3. Ønsker ikke å svare
4. Vet ikke

Har du i løpet av de siste 12 månedene blitt utsatt for trakassering i, eller i tilknytning til, din arbeidssituasjon på grunn av...

- ditt kjønn
- din alder
- din etnisitet
- din funksjonsevne
- din kjønnsidentitet eller kjønnsuttrykk
- din seksuelle orientering
- din religion eller ditt livssyn
- ditt språk
- graviditet
- ditt politiske syn
- ditt fagforeningsmedlemskap

Svaralternativer:

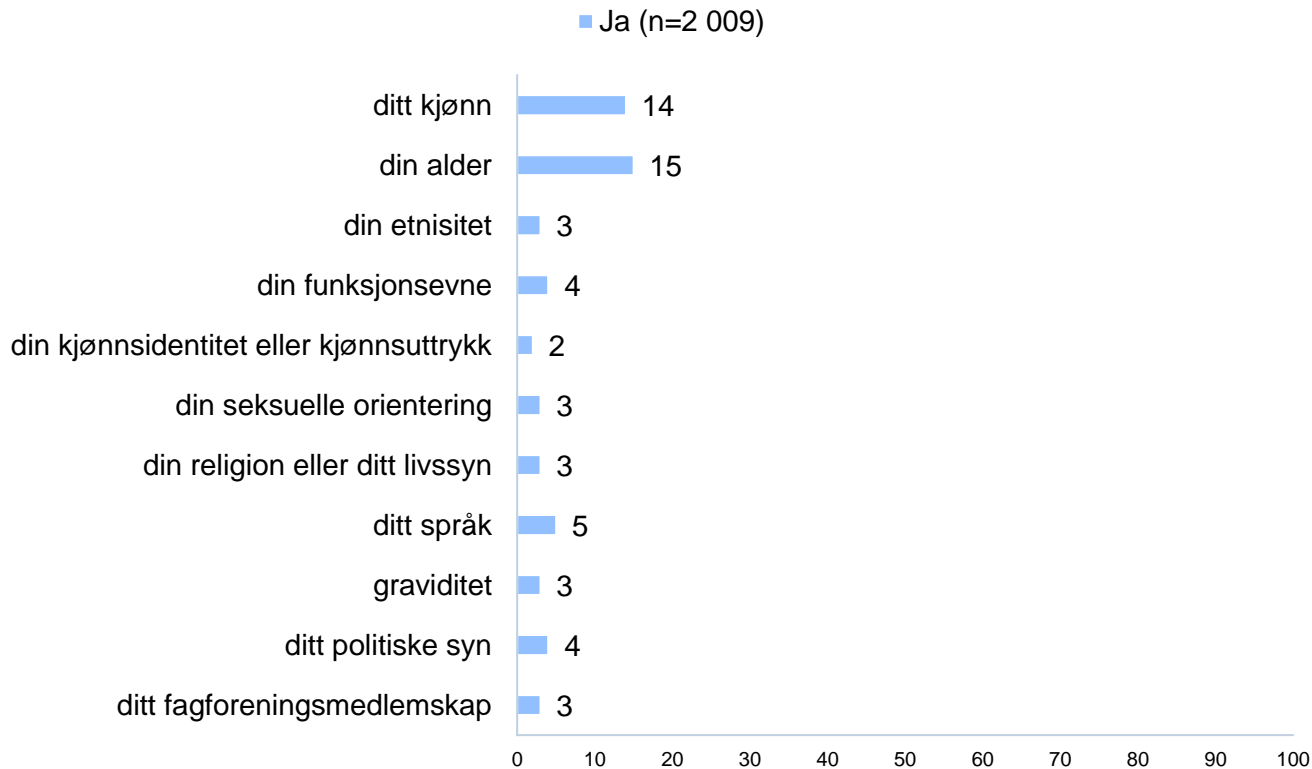
1. Ja
2. Nei
3. Ønsker ikke å svare
4. Vet ikke

*Kun de som svarte at de har blitt trakassert i arbeidssituasjon noen gang, fikk oppfølgingsspørsmål om siste 12 mnd.

3 av 10 har noen gang ha blitt trakassert på bakgrunn av de nevnte årsakene i en arbeidssituasjon

Har du noen gang i yrkeslivet blitt utsatt for trakassering i, eller i tilknytning til, din arbeidssituasjon på grunn av:

Flere alternativer mulig. Andel som har svart «ja».

- **14 prosent** har opplevd trakassering på bakgrunn av kjønn, og **15 prosent** på bakgrunn av alder.
- Blant kvinner har flere blitt trakassert på bakgrunn av kjønn, alder og graviditet.
- Blant menn har flere blitt trakassert på bakgrunn av politisk syn.
- Personer under 45 år opplever i større grad trakassering på bakgrunn av kjønnsidentitet, seksuell orientering og etnisitet enn eldre.
- Det er ingen forskjeller mellom bransjer når det gjelder trakassering på bakgrunn av fagforeningsmedlemskap.

1 av 10 har blitt trakassert de siste 12 månedene

Har du i løpet av de siste 12 månedene blitt utsatt for trakassering i, eller i tilknytning til, din arbeidssituasjon på grunn av...
Flere alternativer mulig.

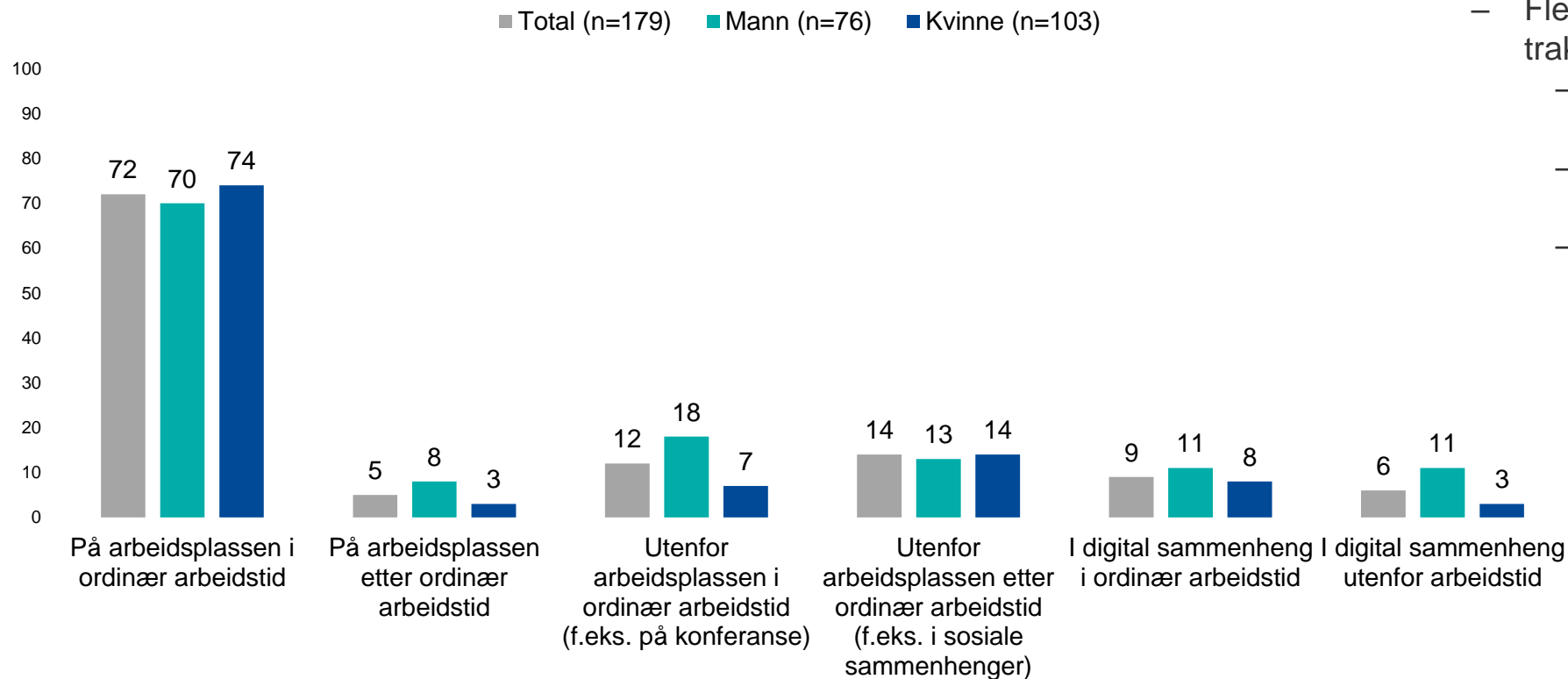
- Kvinner og de under 45 år har i større grad vært utsatt for trakassering de siste 12 månedene, når trakassering på bakgrunn av ulike grunnlag sees under ett.
- Også i Sverige har opplever flere kvinner å bli trakassert på bakgrunn av kjønn.

3 av 4 oppgir at trakasseringen skjedde på arbeidsplassen i ordinær arbeidstid

I hvilken sammenheng/ sammenhenger ble du utsatt for dette?

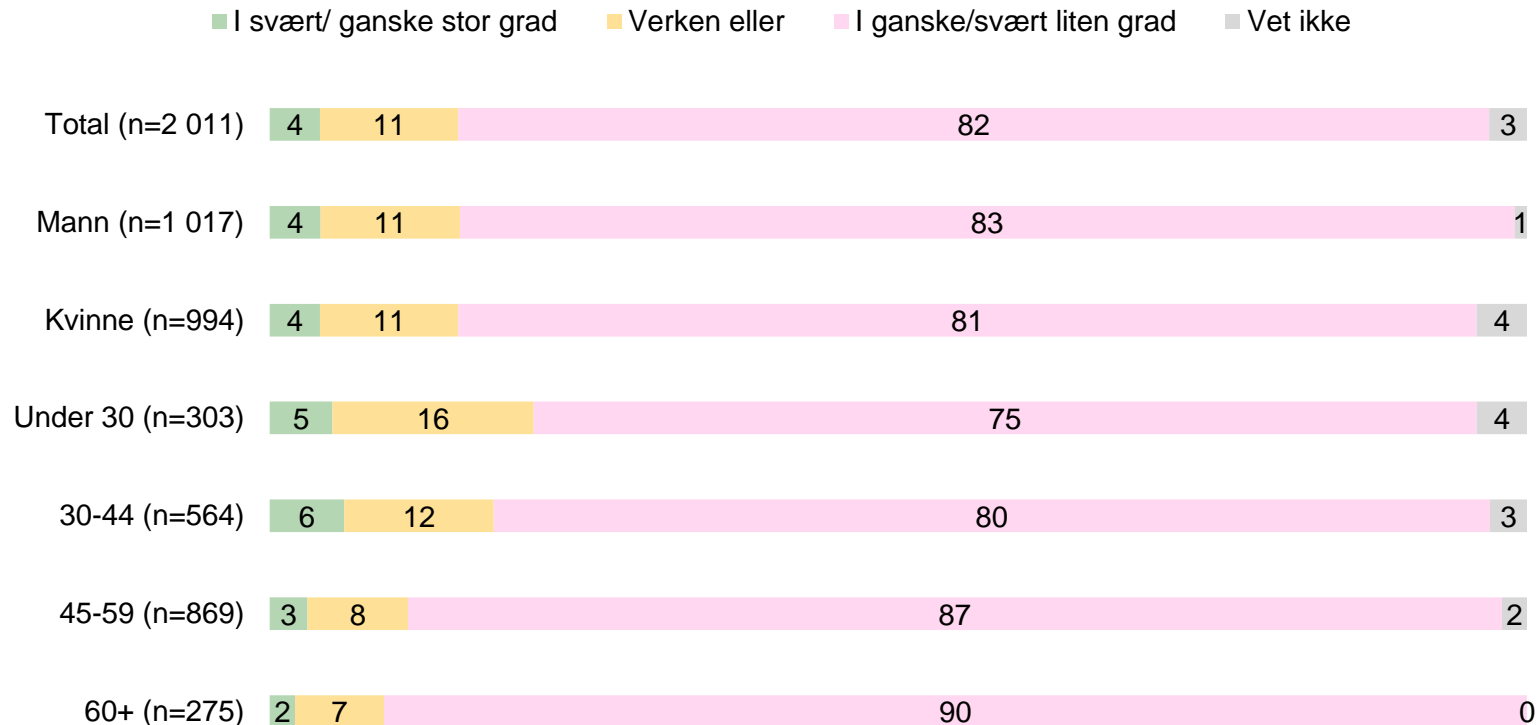
Flere alternativer mulig.

- Flere menn enn kvinner oppgir at trakasseringen skjedde:
  - på arbeidsplassen etter ordinær arbeidstid
  - utenfor arbeidsplassen i ordinær arbeidstid
  - i digital sammenheng i eller utenfor arbeidstid.

4 prosent oppgir at trakassering er et stort problem på sin arbeidsplass

I hvilken grad mener du at trakassering er et problem på din arbeidsplass?

– Blant de under 45 år er det flere som mener at trakassering er et problem.

9 av 10 oppgir at de *ikke* har observert trakassering av en kollega siste 12 måneder

Har du i løpet av de siste 12 månedene sett eller hørt at en kollega har blitt utsatt for trakassering i, eller i tilknytning til, sin arbeidssituasjon, på grunn av vedkommendes...

Flere alternativer mulig. Andel som har svart «ja».

(n=2003)

- **14 prosent** oppgir å ha sett andre bli trakassert i en arbeidssituasjon.
- Igjen er det trakassering på bakgrunn av kjønn og alder det flest oppgir å ha observert, men også etnisitet nevnes relativt ofte (4 prosent).
- Flere blant de under 45 år har observert en kollega bli trakassert.
- I helse- og omsorgsbransjen er det flere som oppgir å ha observert trakassering av kolleger, særlig på bakgrunn av språk.

12

Utøvelse av seksuell
trakassering og uønsket
seksuell oppmerksomhet

Oppsummering: utøvelse

7 prosent har utsatt noen for uønsket seksuell oppmerksomhet i løpet av de siste fem årene i en arbeidssituasjon.

- De under 30 år oppgir i større grad å ha utsatt noen for uønsket atferd og uønsket seksuell oppmerksomhet.

1 prosent oppgir at de har tråkket over noens seksuelle grenser i en arbeidssituasjon i løpet av de siste fem årene. 4 prosent har svart «usikker».

- Flere menn enn kvinner har tråkket over noens seksuelle grenser.
- Av de som har utsatt noen for uønsket seksuell oppmerksomhet i en arbeidssituasjon, svarer 69 prosent at de *ikke* tror de har tråkket over noens seksuelle grenser.
- Halvparten tenkte seg ikke om da de tråkket over noens seksuelle grenser eller ga uønsket seksuell oppmerksomhet.

Spørsmålsformulering

Har du, i eller i tilknytning til din arbeidssituasjon, gjort noe av det følgende de siste fem årene, og i så fall hvor ofte..?

Forklaring: På eller utenfor arbeidsplassen i forbindelse med jobben (f. eks. sosiale settinger, konferanser, møter) med kollegaer, leder eller tredjeperson (kunde, pasient, bruker, elev, student, osv.).

Svaralternativer:

1. Ofte
2. Av og til
3. En gang
4. Aldri
5. Ønsker ikke å svare
6. Vet ikke

Spørsmålene tar for seg de **fem siste** årene, altså etter #metoo-bevegelsen.

Påstand 5-13 defineres som **uønsket seksuell oppmerksomhet**.

Påstander:

1. Ignorert andres meninger og vurderinger på arbeidsplassen på en urimelig måte
2. Utestengt noen fra sentrale arbeidsoppgaver eller sosiale settinger
3. Krenket eller plaget noen (f.eks. plagsom erting, latterliggjøring, urimelig utskjelling eller negative kommentarer på bakgrunn av deres kompetanse, personlighet eller livsstil)
4. Truet noen (f.eks. trusler om reaksjoner, hevn, straff eller liknende)
5. Stirret seksuelt upassende på noen
6. Kommentert noens utseende som du opplevde at personen ikke ønsker
7. Tatt på noens rumpe, lår eller bryst som du opplevde at personen ikke ønsket
8. Tatt på noens underliv som du opplevde at personen ikke ønsket
9. Kommet med gjentatte invitasjoner om å møtes, på en måte som ikke er kun vennskapelig, til tross for at du allerede har fått nei gjentatte ganger
10. Gitt uønsket seksuell oppmerksomhet (ladede kommentarer eller hentydninger) til noen gjennom sosiale medier/ e-poster/sms
11. Vist intime deler av kroppen din til andre som du opplevde at personen ikke ønsket
12. Kommet med seksuelle invitasjoner hvor du har gitt inntrykk av at det kan føre til fordeler for personen
13. Vist noen bilder med uønsket, seksuelt innhold

↓
Uønsket atferd

↓
Uønsket seksuell oppmerksomhet

Tror du at du har tråkket over noens seksuelle grenser i en arbeidssituasjon i løpet av de siste fem årene?

Svaralternativer:

1. Ja, det tror jeg
2. Usikker
3. Nei, det tror jeg ikke
4. Vet ikke
5. Ønsker ikke å svare

Også dette tar for seg de fem siste årene.

De som oppgir at de har krenket noen får oppfølgingsspørsmål, og bes ta utgangspunkt i én situasjon.

5 prosent oppgir å ha stirret seksuelt upassende på noen

Har du, i eller i tilknytning til din arbeidssituasjon, gjort noe av det følgende de siste fem årene, og i så fall hvor ofte...
Andelen som har svart «ofte», «av og til» eller «en gang».

■ Total (n=2 013) ■ Mann (n=1 018) ■ Kvinne (n=995)

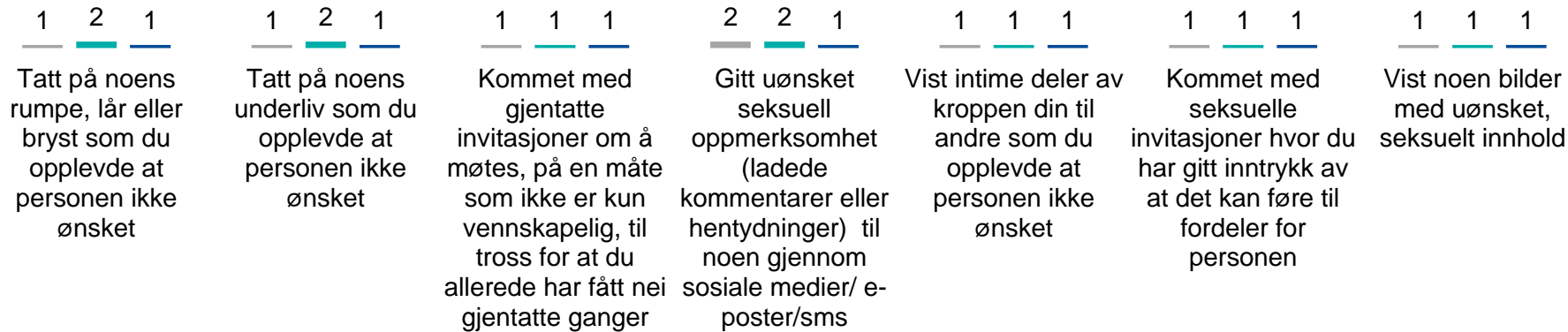
- Flere menn enn kvinner oppgir å ha stirret seksuelt upassende på noen eller kommentert noens utseende på en måte de opplevde at personen ikke ønsket.
- En større andel blant de under 30 år oppgir å ha utsatt andre for disse tingene.

Svært få oppgir å ha utsatt noen for ulike former for uønsket seksuell oppmerksomhet

Har du, i eller i tilknytning til din arbeidssituasjon, gjort noe av det følgende de siste fem årene, og i så fall hvor ofte...
 Andelen som har svart «ofte», «av og til» eller «en gang».

■ Total (n=2 014) ■ Mann (n=1 019) ■ Kvinne (n=995)

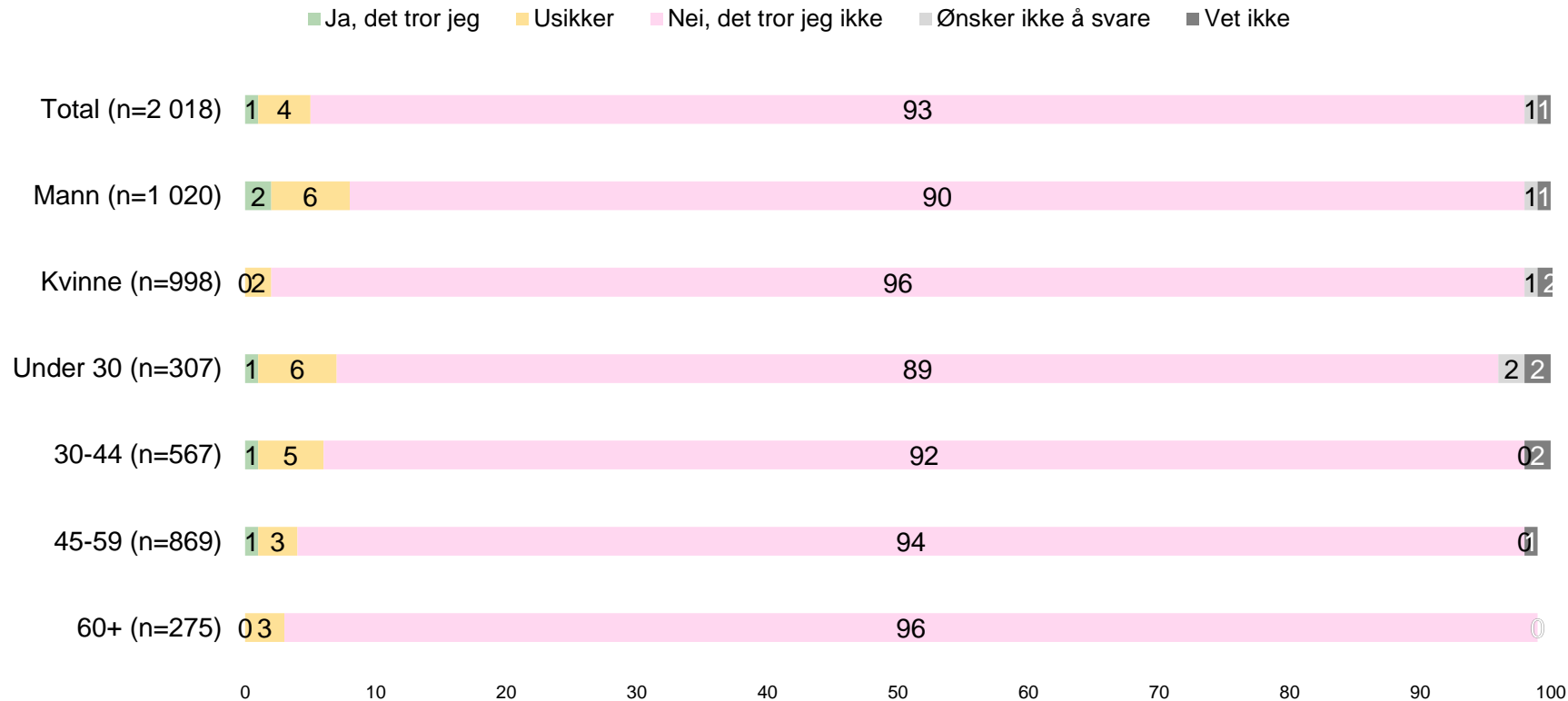
– En større andel blant de under 30 år oppgir å ha utsatt andre for disse tingene.

Kun 1 prosent tror de har tråkket over noens seksuelle grenser i en arbeidssituasjon de siste fem årene

Tror du at du har tråkket over noens seksuelle grenser i en arbeidssituasjon i løpet av de siste fem årene?

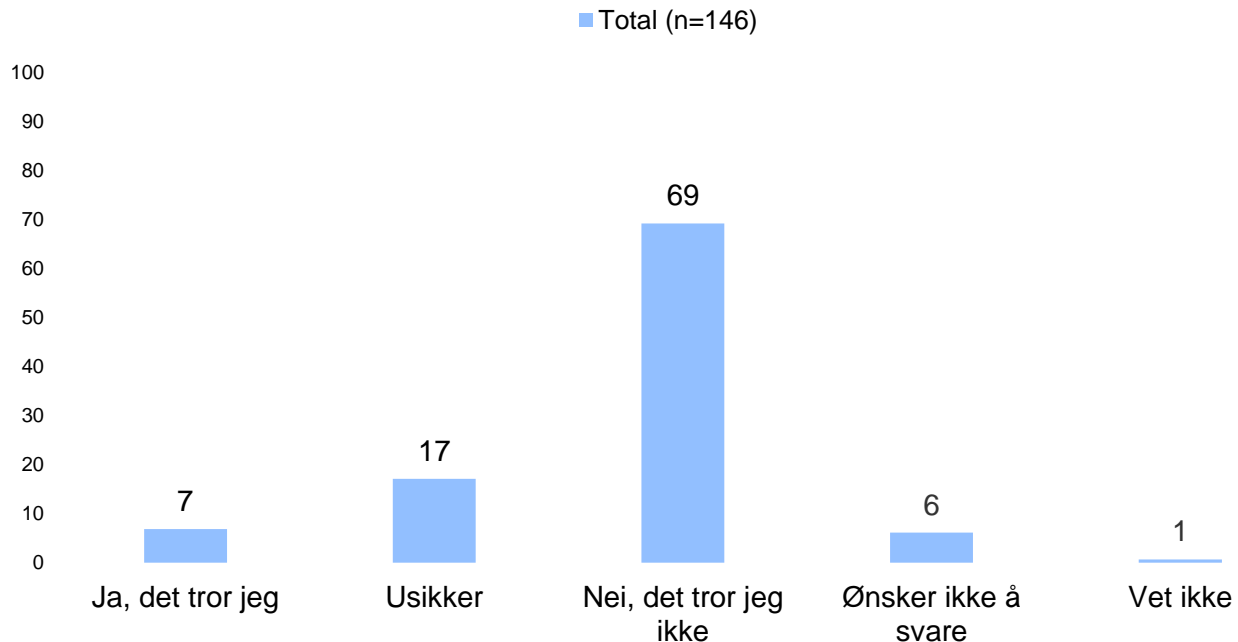

- **4 prosent** oppgir at de er usikre på om de har tråkket over noens grenser.
- Flere menn enn kvinner oppgir å ha gjort dette, og det er flere menn som er usikre.
- Blant de over 44 år, er det flere som oppgir å *ikke* ha tråkket over noen seksuelle grense.

7 av 10 av de som har utsatt noen for uønsket seksuell oppmerksomhet tror *ikke* at de har tråkket over noens seksuelle grenser

Tror du at du har tråkket over noens seksuelle grenser i en arbeidssituasjon i løpet av de siste fem årene?

Andel som svarer «ja» blant de som har oppgitt at de har utsatt noen for uønsket seksuell oppmerksomhet.

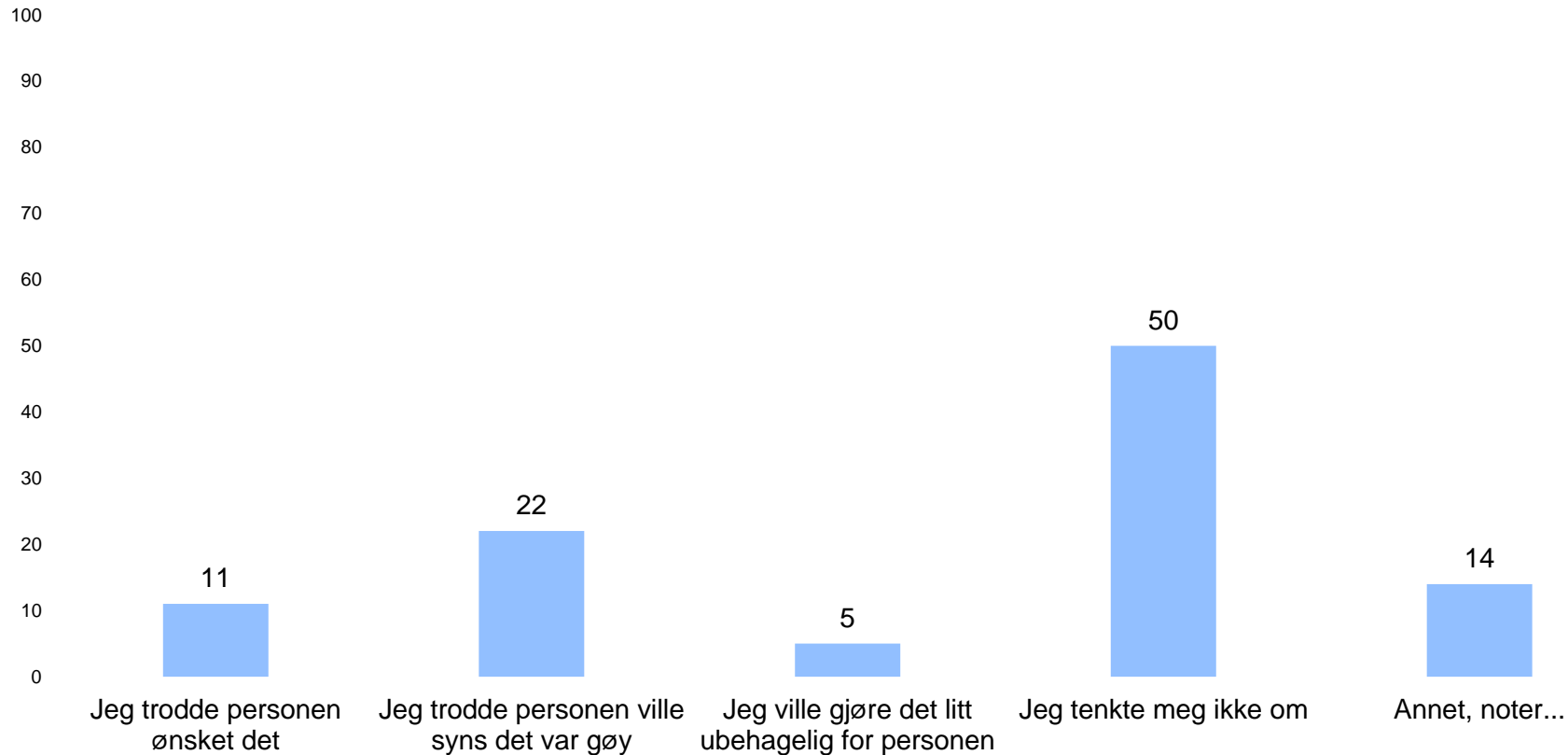
- **7 prosent** av de som har utsatt noen for uønsket seksuell oppmerksomhet, tror at de har tråkket over noens seksuelle grenser.

Filter: Andelen som har utsatt noen for uønsket seksuell oppmerksomhet siste 5 år

Halvparten tenkte seg ikke om da de utsatte noen for uønsket seksuell oppmerksomhet eller tråkket over noens seksuelle grenser

Hva tenkte du på tidspunktet du gjorde det?

(n=149)

Flere svarer at de er usikre på om det de gjorde var seksuell trakassering, eller at de ikke visste hvor grensen gikk

Utøvelse

Hva tenkte du på tidspunktet du gjorde det?

Åpne svar

Blant de som svarte at de har stirret seksuelt upassende på noen, svarte enkelte følgende på spørsmålet:

- «Jeg trodde ikke vedkommende så meg. Det var i en stor forsamling»
- «Ser på damer, når jeg tror de ikke ser meg»
- «Det var en uskyldig kommentar ment som ironi/humor. Mottaker vet dette men opplevde det likevel som upassende.»
- «Litt usikker på hvor grensen går for seksuelt upassende. Kastet et blick bort, og så raskt bort igjen litt pinlig berørt da blickene møttes»

Blant de som svarte at de kommentert noens utseende, svarte enkelte følgende på spørsmålet:

- «Kommenterte en kollega ørepynt som fine. Vedkommende ønsket ikke at noen kommenterte klær, utseende etc.»
- «Positivt kompliment som ikke var ønsket»
- «Det var en uskyldig kommentar ment som ironi/humor. Mottaker vet dette men opplevde det likevel som upassende.»
- «Kompliment som ble oppfattet feil»
- «Regnet med at en kommentar om en kollega sitt hår ville bli oppfattet som et kompliment.»
- « Er ikke helt sikker på om det var uønsket. Fleipete kommentar over teams. Men hun eskalerte det iallfall ikke...»

Oppfølgingsspørsmål utøvelse

Kun de som svarte «ja» på at de har tråkket over noens seksuelle grenser fikk oppfølgingsspørsmål. Dette tilsvarer en liten base (N=19) og vil kun si noe om tendenser.

- Et flertall oppgir at det var en kvinne de utsatte, og/ eller at det var en kollega.
- Over halvparten av hendelsene fant sted på arbeidsplassen i ordinær arbeidstid og 27 prosent skjedde utenfor arbeidsplassen etter arbeidstid.
  - Dette gjenspeiler resultatene fra de som oppga å ha blitt utsatt for seksuell trakassering/ uønsket seksuell oppmerksomhet.*
- Over halvparten svarer at ingen var beruset i situasjonen og at de selv forsto at de hadde tråkket over noens seksuelle grenser. 31 prosent svarte at personen de utsatte sa ifra.
- Et flertall oppgir at hendelsen ikke fikk noen konsekvenser for dem.

Spørsmål om undersøkelsen?

Dina Heider Hov
dina.hov@kantar.com
922 89 708

Tuva Bjerkebakke
tuva.bjerkebakke@kantar.com
971 35 828

Mathilde Horvei
mathilde.horvei@kantar.com
930 28 006

Kantar Public | Lakkegata 23, 0187 Oslo | www.kantarpublic.com/no

13
Vedlegg
Utvalg

Utvalg

Kjønn, alder, utdanning og geografi

	Faktiske tall /u vekt	Faktiske tall /m vekt	Prosent /m vekt	Prosent /u vekt
Kjønn				
Mann	1020	1070	53	51
Kvinne	998	948	47	50
Alder				
Under 30	307	444	22	15
30-44	567	706	35	28
45-59	869	666	33	43
60+	275	202	10	14
Utdanning				
Grunnskole- 10-årig	46	70	3	2
Videregående (allmenn)	217	353	18	11
Videregående (yrkesfag)	268	429	21	13
Fagskole- Yrkesrettede utd. (1/2-2 år)	180	279	14	9
Universitets-/høyskoleutd. Inntil 4 års varighet	729	487	24	36
Universitets-/høyskoleutd. Mer enn 4 års varighet	578	401	20	29
Geografi				
Oslo og Omegn	598	566	28	30
Rest Østland	432	440	22	21
Sør-/Vestland	597	597	30	30
Tr.lag/Nord-Norge	391	416	21	19
Total	2018	2018	100	100

Utvalg

Bransje

I rapporten er flere bransjer slått sammen, på bakgrunn av arbeidets natur;

1. Industri (Landbruk/ skogbruk/ fiske, industri/ teknikk, bygg/ anlegg, olje/ gass/ energi)
2. Helse og omsorg (helsetjenester, sosialtjenester/ barnevern, pleie- og omsorgstjenester)
3. Offentlig myndighet og forskning (offentlig sentralforvaltning/ myndighet, forsvar/ politi-/ rettsvesen/ vakthold, forskning/ analyse)
4. Forretningsmessig tjenesteyting (media/ reklame/ PR/ informasjon, telekommunikasjon/ IT, bank/ forsikring/ finans, forretningsmessig service-/ tjenesteyting, kultur/ idrett/ organisasjoner)
5. Barnehage, skole og utdanning (barnehage/ skole/ utdanning)
6. Reiseliv, varehandel og restaurant (varehandel/ butikk, reiseliv/ hotell, restaurant/ servering)
7. Transport og samferdsel (transport/ samferdsel)
8. Annet (annet)

	Prosent /m vekt
Bransje (8-delt)	
1. Industri	20
2. Helse og omsorg	14
3. Offentlig myndighet og forskning	11
4. Forretningsmessig tjenesteyting	15
5. Barnehage, skole og utdanning	14
6. Reiseliv, varehandel og restaurant	12
7. Transport og samferdsel	7
8. Annet	7
Total	100